

DE TRE KJEDELEDD 14

ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 92. ÅRGANG

Storlogemøtet 2014 avholdes i juni på Sundvolden Hotel.

STORLOGE- MØTET 2014

SIDE 4–5

GENERASJONSSKIFTE I SVENSKA ODD FELLOW AKADEMIEN

SIDE 10–11

MANCHESTER UNITY 200 ÅR

SIDE 28–30

TAKK.

2
48

En Storlogeperiode nærmer seg slutten og vi står foran et nytt Storlogemøte. Der skal det meisles ut nye mål og rammer for den neste fireårsperioden. Det skal velges Storembedsmenn som får ansvaret for å styre skuta videre. I kjølvannet av møtet skal det utnevnes nye Distrikts Stor Sirer og øvrige Storembedsmenn og ikke minst nye nevnder som skal bidra til å utvikle Odd Fellow Ordenen på en betryggende måte.

Fire år går fort. For meg som Stor Sire har det vært en hektisk, men utrolig givende periode. Jeg føler meg privilegert som har fått anledning til å lede Ordenen i disse år. Først og fremst er jeg utrolig imponert over den innsatsvilje, energi og stå-på-lyst jeg opplever. Jeg har hatt et kollegium av de valgte Storembedsmenn preget av stor vilje til å nå felles mål, god takthøyde i meningsutvekslinger og ikke minst med godt humør. Det har blitt en sammensveiset gjeng som vil hverandre vel. Vi har hatt Distrikts Stor Sirer, utnevnte Storembedsmenn, nevnder og ikke minst frivillige hjelpere som har brukt utallige timer og stor innsats til Ordenens beste. En stor TAKK til dere alle. I den daglige driften av Ordenen er et lite, men kompetent kanselli selve drivhjulet. Vi har etter hvert blitt avhengig av data og elektroniske hjelpemidler som krever stor innsikt og daglig oppfølging. I Odd Fellow Ordenen har vi et dedikert kanselli som alle er opptatt av å møte behovene og gjøre sitt beste for å få fornøye embedsmenn, søstre og brødre. TAKK til kanselliet for den innsatsen de gjør.

I Odd Fellow Ordenen har vi nå 335 enheter, loger og leire. Jeg har hatt anledning til å besøke mange av enhetene. Det er alltid en stor og gledelig opplevelse å kunne ta del i arrangementer, møter, jubiléer og veteranjuveltildelinger. Det er høytid og verdighet over tilstelninger i Odd Fellow Ordenen. Vi har over fire tusen valgte og utnevnte embedsmenn i Ordenen i Norge. Det nedlegges en stor innsats for å skape de gode logemøter og leirslagninger. Det viktigste arbeidet i Odd

Fellow Ordenen skjer i logene og i leirene. Det er styrken i vår Orden og det er der vi må sikre en god fremtid. Den største takken fra meg går derfor til alle søstre og brødre og ikke minst embedsmennene i loger og leire, som i praksis viser at Odd Fellow Ordenen er aktiv og gir glede og inspirasjon for mange.

Vi har hatt en periode der vi opplever at det er mer utfordrende å få nye medlemmer. Vi ser også at flere velger å forlate Ordenen. Det kreves litt ekstra for å holde en jevn og god utvikling. Vi er ikke alene om å merke dette. Dette er en del av samfunnsutviklingen som mange organisasjoner for tiden opplever. Det krever en ekstra innsats både når det gjelder kvaliteten i våre møter og arbeidet med ekspansjon. Nevnden for styrkelse og ekspansjon er viktigere enn noen gang før. Storlogen har gjennomført en undersøkelse blant de yngre medlemmene og har fått en klar tilbakemelding. De sier at vi må verne om vår særegenhet. Vi må holde på verdigheten, mystikken, høytiden, etiketten og kleskoden. Det er det som skiller oss fra en vanlig organisasjon og som gjør oss spesielle og attraktive. De gir en tydelig tilbakemelding om at våre ritualer, verdier og etikk er like aktuell i dag som de var for to hundre år siden.

*Broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Morten Buan
Stor Sire

INNHold 1/14

STOR SIRE HAR ORDET	2	DAG VIRIK OM SGL	31
INNHoldSFORTEGNELSE	3	ODE TIL LIVET	32
STORLOGEMØTET 2014	4	DØDNINGEHODET	33
ODD FELLOW LEIR NR. 27 HOMBORSIDE	6	GAVEN FRA SØRLANDET	34
KUNNSKAPSLØFTET OG RANDULF MEYER	8	NOMINASJONER TIL STORLOGEMØTET	35
GENERASJONSSKIFTE I SOFA	10	DOLDIS OG VELGJØRER: ING. F. SELMER	36
ODD FELLOW AKADEMIET: PROSJEKT LEDELSE	12	ODDVAR SCHRØDER: HIMMEL OG JORD	38
REBEKKALEIR NR 26 JARLSBERG INSTITUERT	14	DEP STOR SIRE REFLEKSJONER	39
DAG-RUNAR PEDERSENS REFLEKSJONER	16	BARE FOR BARN, ELLER?	40
DEN GRØNNE SAL BLIR SCALA	18	STATISTIKK OG QUIZ	41
FØRERHUNDUTDANNING	20	ODD FELLOW TORGET	42
KONGENS NYTTÅRSTALE	22	ODD FELLOW UTSTYR	44
PRESENTASJON DISTRIKT 10 SØSTRE	24	REDAKTØRENS HJØRNE	46
PRESENTASJON DISTRIKT 10 BRØDRE	26	VIKTIGE TELEFONER	47
MANCHESTER UNITY 200 ÅR	28	ORIGENES – TRO OG TANKE	48

3
48

STORLOGEMØTET 2014

FINNER STED I DAGENE 13. TIL 15. JUNI PÅ
SUNDEVOLDEN I RINGERIKE

– Hvordan har det nye lovverket påvirket forberedelsene til det kommende Storlogemøtet 2014?

– Det at vi i Storlogeperioden 2010 til 2014 har hatt et «Storlogemøte på skriftlig grunnlag» der den store strukturelle oppryddingen i lovverket ble vedtatt, har medført en mer ryddig og oversiktlig behandling av lovendringsforslag denne gangen. Lovene med tilhørende forskrifter er langt lettere å finne frem i enn på mange år. Det var også hensikten med dette store revisjonsarbeidet.

– I ettertiden har det alltid vært klaget over at Storlogemøtet blir bedt om å behandle for mange detaljer, mens de store spørsmål blir fortrent. Hva synes du om et slikt synspunkt?

– Det er lett for at det blir mange detaljsaker som preger behandlingen på Storlogemøtet. Den utfordringen står vi overfor også i år. Mange av forslagene går på små detaljer der en ønsker klarere lover eller retningslinjer. Da er det opp til selve Storlogemøtet å skjære igjennom og bruke mest tid på de prinsipielle sakene. Vi ser at mange saker som er innsendt ikke er Storlogemøtesaker men forslagsstilleren ønsker avklaring på detaljer som Stor Sire og Storembedsmennene har fullmakt til å beslutte.

– Hvordan skal man merke på et Storlogemøte at Ordenen er verdibærende og etisk orientert?

– Alle saker må behandles i samsvar med våre verdier og etikk. Noe annet vil være et betydelig nederlag. Og så er det rammen rundt Storlogemøtet som skal vise at vi er en etisk og verdibærende Orden. De rituelle seremonier, de etiske innslag, den kulturelle del, høytiden og verdigheten er

Fra Ordenen kom til Norge i 1898 og frem til 1920, var de norske loger underlagt den danske jurisdiksjon av Odd Fellow Ordenen. Stor Sire Petrus Beyer hadde en spesiell forkjærlighet for sine norske søstre og brødre. Den 7. august 1920 ble den Uafhængige Norske Storloge instituert i Kristiania

med Samuel Johnson som den første norske Stor Sire. Etter dette har det i regelen vært holdt Storlogemøte hvert fjerde år med unntak av krigsårene fra 1940 til 1945. Storlogemøtet 2014 er det 23. i rekken. De Tre Kjedeled har samtalt med Stor Sire Morten Buan om det kommende møtet.

De valgte Storembdsmenn i perioden 2010–2014.

Foto: Sturlason

det som vil vise at vi er en del av en verdibærende Orden i gavnet. Mitt mål med alle møter og samlinger i Storlogen er å skape en stemning og en kultur der alle opplever at Odd Fellow Ordenen har et verdifundament som skiller oss fra vanlige organisasjoner. Storlogemøtet er kanskje det mest avgjørende bevis for oss selv på om vi makter å etterleve våre verdier i praksis og vise at vi er en Orden med grunnleggende altruistiske verdier.

– Hvilke saker er etter din mening de viktigste som skal behandles denne gangen?

– På et Storlogemøte er langtidsplan og budsjett saker som skal stake ut kurs og gi retning for Ordenens arbeid de neste år. Derfor er planer og budsjetter viktig som materielle rammer om vårt verdidiarbeid. Denne gangen er det også tunge rituelle saker på agendaen. Den viktigste er nok forslaget om en ny tredjegrad for søstre som etter en prøveperiode nå legges frem for beslutning. Storlogens prosjekt for å revitalisere leirarbeidet er også av avgjørende betydning i dette Storlogemøtet. Av lovsaker er forslaget om å gjøre Ceremonimester til et valgembete av prinsipielt viktig karakter. Det er også mange andre forslag som delegatene skal ta stilling til og som vil bety mye for hvordan Ordenen i Norge utvikler seg.

– Hvordan skal man merke at man er på et Storlogemøte i en verdibærende og etisk Orden, og ikke på generalforsamling i en forretningsvirksomhet?

– Ordenen har en organisasjonsmessig side som alltid må være der for at vårt rituelle og verdibaserte arbeid skal kunne fungere tilfredsstillende. Men vi poengterer hele tiden at Ordenen er noe mer enn en or-

ganisasjon. Og det er i dette «mer» at vår særegenhet og anderledeshet viser seg.

Stemningen, høytiden og rammene i et Storlogemøte bør være slik at en opplever at en er med på noe annet enn en generalforsamling. I et Storlogemøte settes det samme rituelle og etiske krav som til ethvert annet møte i Ordenssammenheng. Vi stiller krav til oss selv som søstre og brødre, og vi stiller krav til Storembdsmennene som skal lede møtet i tråd med Ordenens etikk.

Mitt mål er at alle delegater og deltagere etter årets Storlogemøte drar hjem med positive opplevelser. De skal oppleve at vi er søstre og brødre i en verdibærende Orden.

– Det har vært til dels massiv kritikk for måten benkeforslag ved valg har blitt fremmet på ved tidligere Storlogemøter. Vil det bli noen formelle endringer i prosedyren for denne siden av valgprosessen?

– Det er de samme prosedyrene ved nominasjon og valg i dette møtet som ved tidligere Storlogemøter. Det vil si at nominasjonsnevnden fremlegger sitt forslag ved 1. gangs nominasjon på møtets første dag og at det ved 2. gangs nominasjon på møtets andre dag kan foreslås andre kandidater ved benkeforslag. Umiddelbart etter dette går Storlogemøtet til valg på de fremsatte forslag.

Nå skal det behandles et forslag for fremtidige Storlogemøter som i praksis betyr at også andre kandidater enn nominasjonsnevndens innstilling må foreslås og gjøres kjent i god tid før Storlogemøtet. En slik ordning vil ta brodden av kritikken om kupp og overrumpling.

Hvis det forslaget som nå foreligger går igjennom, får vi noe av de samme valgprosedyrer som finnes i andre store Odd Fellow jurisdiksjoner hvor man på forhånd

kjenner alle kandidater til valg. Og at man kjenner kandidatene på forhånd gir jo det beste grunnlag for bevisste og ansvarlige valg.

– Det sitter mer enn 22.000 søstre og brødre rundt om i landet som ikke er på Storlogemøtet. Hvordan skal disse kunne følge med på det som skjer og «sitte ringside»?

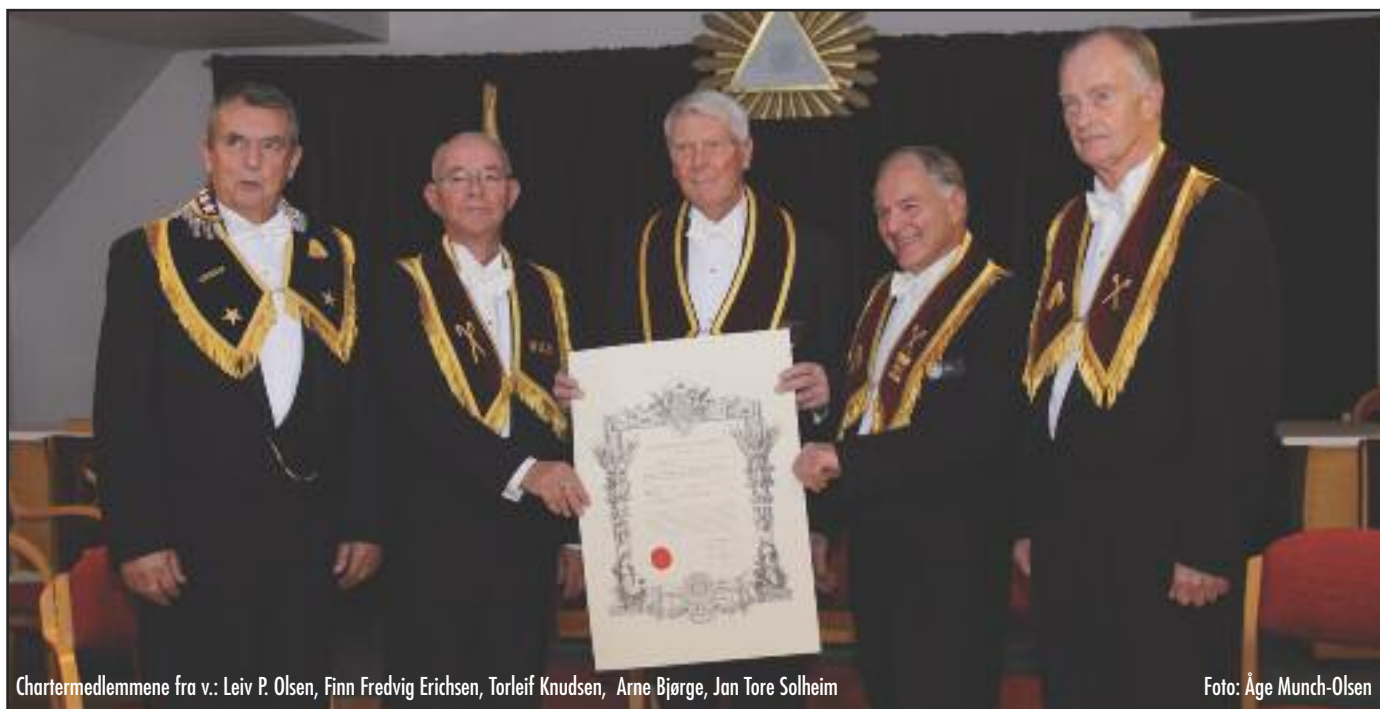
– Vi satser som vanlig på at Ordenens Nettavis gir løpende oppdatering fra Storlogemøtet og alle de som ønsker å følge med skal daglig kunne bli oppdatert gjennom å gå inn på Odd Fellow Ordenens hjemmeside oddfellow.no. Jeg håper virkelig at stadig flere søstre og brødre bruker Nettavisen. I løpet av få år har jo Nettavisen gitt rykende ferske informasjon om en rekke sentrale møter i Ordenen. Da vil jo de som følger jevnlig med være like godt informert som de som er delegater og deltakere i møtet.

– Hvor mange er det som skal møte på Storlogemøtet i juni 2014?

– Ved årets Storlogemøte er det 100 stemmeberettigede. Først og fremst er det de to valgte Storrepresentantene fra hvert distrikt som utgjør de 92 stemmeberettigede. I tillegg har de syv valgte Storembdsmenn, samt den sist avgåtte Stor Sire stemmerett, tilsammen åtte.

I tillegg møter alle utnevnte Storembdsmenn og lederne av Storlogens nevnder. Og selvfølgelig møter alle Distrikts Stor Sire. Disse har forslag og talerett. Dertil kommer gjester. Tidligere valgte Storembdsmenn er invitert. Det inviteres også fra de europeiske jurisdiksjoner. Til sammen blir det nærmere 200 søstre og brødre som møtes på Sundvolden til Storlogemøtet 2014.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

Chartermedlemmene fra v.: Leiv P. Olsen, Finn Fredvig Erichsen, Torleif Knudsen, Arne Bjørge, Jan Tore Solheim

Foto: Åge Munch-Olsen

NY ODD FELLOW LEIR VED HAVET

Av Kjell-Henrik Hendrichs

Odd Fellow leir nr. 22 Aust-Agder ble stiftet i 1995. Vel atten år senere ble en ny Odd Fellow leir stiftet i samme distrikt. Dette fenomenet med to leire i ett distrikt synes å være en trend vi er inne i. Kobler vi det sammen med den sterke revitaliseringen av Leir-institusjonen vi har opplevd de siste årene, gir det oss en mer generell forklaring. Men det er også lokale innfallsvinkler til noe slikt som dannelsen av en leir. Odd Fellow leir nr. 27 Homborside ble instituert i Grimstad 16. november 2013. De Tre Kjedeledd har stilt den nye Hovedpatriarken, Arne Bjørge, noen spørsmål i forbindelse med den nye leiren.

– Hva var den utløsende årsaken til at det ble tatt initiativ til å danne en ny Odd Fellow leir, og hvor lang tid tok denne prosessen?

– Det var flere årsaker til at det ble begynt å arbeide for opprettelsen av en ny leir i distrikt nr. 22 Aust-Agder. For det første begynte det å bli temmelig trangt om plassen på leirmøtene i Arendal. I tillegg var det mange fra vestfylket som syntes det var lang vei til leirmøter i Arendal

midt i uka med arbeidsdag dagen etter. Det var i tillegg litt problematisk å tilpasse møtedager slik at det passet for alle loger i forhold til leirmøtet. Hele prosessen startet så smått høsten 2012. I mai måned 2013 ble det holdt et møte for alle interesserte i Grimstad. Der valgte vi et interimsstyre på fem medlemmer. Disse søkte Den Norske Storloge om tillatelse til å starte en leirforening. Et positivt svar kom tidlig på høsten 2013. Deretter gikk det slag i slag til opprettelse av leiren et drøyt år senere.

– Navnet Homborside er jo ikke noen døgnflue. Det gir assosiasjoner til andre navn i området. Hva betyr navnet og hvorfor ble det valgt?

– Homborside er et åpent havstykke mellom Grimstad og Lillesand. Det har til alle tider vært en forbindelseslinje mellom disse to byene. Havstrekningen har vært kjent for sitt farlige farvann med båer, skjær og farlige kastevinder. I dag er leden trygg etter at den er merket med staker, lys og fyrlykter. På samme måte som i tidligere tider skal Homborside binde sammen logene i Lillesand og Grimstad. Leiren skal være det lyset som skal vise oss vei og lede oss trygt gjennom alle de farer og utfordringer vi vil møte på vår vandring.

– Så navnet har symbolske overtoner?

– Ja, navnet er på mange måter havets parallell til den tørre ørken. Ørkenen er full av farer, feller, trusler og skjulte angriper. Det samme kan vi si om havstykket Homborside. Den som skal mestre dette er avhengig av forbundsfeller, kunnskaper, veiledere og allierte. Uten et slikt «støtteapparat» kommer du ikke helskinnet gjennom ørkenen Paran, eller tørrskodd over Homborside.

– Hvordan planlegger dere arbeidet i den nye leiren?

– Arbeidet tar selvsagt utgangspunkt i Ordenens lover og regler. Men som ny leir ser vi store muligheter for å gi vår leir sin spesielle egenart. Enhver leir har jo nettopp sin egenart. Det finnes aldri en leirslagning som er lik en annen. Når teltploggene dras opp, er det for å settes ned på et nytt og ukjent sted. For å få til dette, må det skapes en leirslagning hvor alle føler at de er med og hvor alle kan komme med ideer og føle at de blir tatt på alvor. Vi må skape en oase fra det daglige liv hvor alle kan slappe av fra dagliglivets trivialiteter og skape et sted hvor den enkelte føler at det er nyttig å komme på møtene. En leirslagning er et møtested hvor en føler en vekst og sosial tilhørighet som en kan ta med seg tilbake til hverdagen.

Foran fra v: Stor Skm Thor G. Eliassen, Dep SS Per-Arne Vidnes, HP Arne Bjørge, Stor Sire Morten Buan og Stor Sekretær Steinar Jansen. Bak fra v: Stor Marsjall Thore Fredrik Grüner, DSS Tom B. Schulz, 2. HM Arne Solheim, Kass Einar Berge, Fung EksHP Finn Fredvig Erichsen, Storrepr. Leiv P. Olsen, YP Dag O. Øian, 1 HM Jan Tore Solheim, Skm Anders Bjørnholmen, Sekr. Jarle Christiansen, Stor Vakt Geir Småvik og fung Stor Kap. Jan A. Nilsen. Foto: Åge Munch-Olsen

– Leiren har store rituelle oppgaver som krever ganske mye av alle aktører. Hvordan ser dere på disse utfordringene?

– Oppgavene de enkelte aktørene i leiren har tatt på seg kan jo også sees på som muligheter. Alle oppgaver som du påtar deg i Odd Fellow Ordenen er jo utfordringer som du kan vokse på og utvikle deg med. Nå åpnes mulighetene til å kunne bruke seg selv og få lov til å være med å utvikle en leir fra starten av. Vi må skape en positiv holdning til leiren og utviklingen av leiren, og ikke minst forstå hva leirens grunnidé er til forskjellen fra de oppgaver som ligger i logen. Vi skal bli et team hvor vi forsøker å gjøre hverandre bedre for å nå et felles mål, nemlig en så god og original leir som mulig. Vi må oppmuntre hverandre til hardt arbeid til tider, men samtidig hele tiden vite at det kun kreves at vi gjør så godt vi kan. Dette vil være godt nok når alle gjør det samme.

– Leirene har færre leirslagninger enn logene har møter. Derfor er et godt oppmøte en enda større nødvendighet enn i logen for å tilegne seg leirens verdier og etikk. Har dere noen tanker om hvordan dere skal stimulere oppmøtet?

– Oppmøtet tror jeg først og fremst avgjøres av kvaliteten på møtene. Derfor er gode og meningsfulle gradspill svært viktig. Jeg tror også et det er viktige å forsøke å få tak i medlemmenes interesser slik at ettermøtene kan planlegges ut fra disse. Det å ta tak i etiske og moralske spørsmål på ettermøtene tror jeg kan være en utfordring. Det er viktig å forstå at etikk og verdier ikke bare gjelder de store spørsmål i livet, men møter oss i alle små og store hverdagslige ting. Men vi må ikke gå i den fellen at vi fyller all møtetid med ferdig program. Det er viktig å ha tid til den gode samtalen. Den samtalen den enkelte føler og trenger akkurat nå.

– Er det noe du som Hovedpatriark spesielt ser frem til å ta fatt på?

– Jeg ser frem til å lede arbeidet med leiren. Jeg personlig er blitt meget opptatt av «Et Ørkenliv». Dette er en god introduksjon til leiren slik at man får en grunnleggende forståelse for sammenhengen mellom loge og leir, men også forskjellen på loge og leir. «Et Ørkenliv» gir en svært viktig bakgrunn for å forstå leirens egenart og leirens gradspill. Jeg ser fram til å få gode rutiner for å gjennomføre de oppgavene som ligger i Opp læringsprogrammet, noe jeg mener er

HP Arne Bjørge.

Foto: Åge Munch-Olsen

helt avgjørende i forhold til leirens framtid. Å arbeide med leiren er hele tiden å tilføre patriarkene kunnskaper.

– Hvor skal Leir Homborside vanligvis holde sine leirslagninger?

– Leirslagningene vil bli holdt i Ordenshuset i Grimstad hvor en fin sal med stjernehimmel ligger og venter på oss.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

KUNNSKAP SKAL STYRE RIKE

Noe av det første som ble iverksatt etter at Morten Buan ble valgt til Stor Sire i 2010, var det prosjektet som ble kalt for Kunnskapsløftet. Noen har moret seg litt over den dobbeltheten som ligger i ordet. Det kan trekkes ut fra både verbet «å løfte» og substantivet «et løft». Fra gammelt av har Ordenen beskrevet sin oppgave som «to elevate the character of man». At Odd Fellow Ordenen er et dannelsesprosjekt er ikke noe nytt av året. At Ordenen har lovet at den nettopp skal gjøre dette, er like gammelt som Ordenen selv. Den som ble utnevnt for å lede dette «dobbeltprosjektet» var Spesial Deputert Stor Sire Randulf Meyer. Ved avslutningen av dobbeltprosjektet har De Tre Kjedeled tatt en samtale med ham.

– Hva er det som er utført i denne perioden, Randulf Meyer?

Et kunnskapsløft hadde kanskje ligget i luften lenge. Kunnskapsnivået i samfunnet har økt jevnt og trutt siden vi fikk allmueskolen i Norge i 1739. Og ikke minst forandrer folks oppfatning av kunnskap seg, også innen vår Orden. Før kunne man si og få tilslutning til at «intet skal trekkes fra og intet skal legges til». Det er en umulig og også svært gal posisjon i vår tid. Skal Ordenen leve videre, må Ordens-kunnskapene være sprell levende, ikke død repetisjon uten forståelse. Derfor kom ikke Kunnskapsløftet som noen overraskelse. Den store overraskelsen og det som verre er, hadde vært om kunnskapsløftet ikke kom. Kunnskapsløftet falt som en moden frukt. Rent konkret har dette medført en mengde aktiviteter. Nevnd for Kunnskapsløftet har hatt 24 fellesmøter i Stortingsgaten 28 i Oslo og løpende arbeid over internett og telefon. I tillegg møter med andre nevnder, arbeidsgrupper og enkeltpersoner, samt presentasjoner for de valgte Storembedsmenn. Telefonsamtaler og strømposter har kryssset landet i stort antall. Og bare nevnden har hatt mellom 60 og 70 foredrag og presentasjoner i tillegg til en rekke innlegg og utspill.

– Hvem har du hatt med deg for å lede dette prosjektet?

– Jeg ble utnevnt til dette oppdraget av Stor Sire. Og deretter ble det en utfordring å finne søstre og brødre med Ordens-

erfaring og som vi trodde var interessert i nettopp dette å løfte Ordens-kunnskapene på bred front. Kunnskapsnevnden har bestått av:

- Eks Stor Sekretær Liv Berit Johansen
- Eks Hovedmatriark Karin Sæther
- Eks DSS Jan A. Nilsen
- Stor Vakt Geir Småvik
- SDSS Randulf Meyer (leder)

For meg som leder har dette vært en fantastisk gruppe å arbeide sammen med.

– Hvordan har dere arbeidet?

– Vi har arbeidet gjennom flittig bruk av telefon og internett. Og så har vi hatt en rekke konkrete arbeidsmøter i Stortingsgaten 28 i Oslo. Men det er ikke bare Nevnd for Kunnskapsløftet som har vært i arbeid. Vi har trukket betydelige veksler på arbeidsgrupper og enkeltpersoner med særskilt kompetanse til å utrede, forberede og skrive tekster. Det er i det hele tatt påfallende mange som har deltatt med alt fra betydelig innsats til mindre innspill. Dette er jo helt i tråd med intensjonene ved hele Kunnskapsløftet, nemlig å sette all kunnskap og kompetanse i arbeid for å nå et høyere Ordensmessig kunnskapsnivå.

Og i dagens språkbruk skal jo alt kvalitetssikres. Det har skjedd gjennom

Spesial Deputert Stor Sire for Kunnskapsløftet, Randulf Meyer.

høringsrunder av de enkelte resultater og produkter. Høringsinstansene har vært mange og sammensatte. Det har vært enkeltmedlemmer, loger, leire og nevnder, for ikke å snakke om Ritualnevndene.

Og i det daglige arbeid har Kanselliet vært til betydelig hjelp, særlig i kvalitets-sikring og implementering.

– Hvilke mer konkrete resultater er det blitt ut av prosjektet?

OG LAND

– Alle som har deltatt i prosjekter av en slik størrelse vet at det er som å slippe en sten i vannet. Det får direkte ringvirkninger, men også virkning av ringvirkningene. De konkrete resultater kan vi liste opp ganske oversiktlig.

Og de som nevnes er vel de mest arbeidskrevende.

Opplæringsprogram for embedsmenn kom ganske tidlig og det er nå gjennomført to ganger over hele landet. Dette vil gi alle embedsmenn en større innsikt og trygghet i sin embedsgjerning.

Det er utarbeidet nye rammevilkår for leirene. Dette er nå gjennomført i nesten alle leirene i landet. Noen leire var meget tidlig ute og har merket en betydelig effekt av dette. Noen kommer mer langsomt etter.

Power Point programmet med navnet «Et Ørkenliv» er nå utgitt i to varianter, en for matriarker og en for patriarker. Dette er en helt ny måte å tilnærme seg leirens rammer og tenkemåte på. Programmet må betegnes som noe virkelig nytt og fremtidsrettet.

Av skriftlige arbeider er det grunn til å nevne nye **utviklingsprogram** for leire og loger, samt **fordypningshefter** for Styrkelse & Ekspansjon.

Gjennomgang av «Inntaksprosedyre for Ordenen». Innført gjennom lover og forskrifter.

Ordenen har mye **brosjyremateriell**. Når så mye stoff blir skrevet og fornyet, blir det også stort behov for revisjon av brosjyrene slik at ikke informasjonene motsier hverandre.

– Revitaliseringen av leirarbeidet har stått sentralt. Hvordan vurderer du dette?

– Arbeidet ble igangsatt på oppdrag fra Stor Sire. Perspektivene var skikkelige utfordrende. Vi skulle jo tenke gjennom mye av Ordenens lære- og idéstoff én gang til. Dette har nok falt noen tungt for brystet. Men de som har vært med, opplever dette udelt som en berikelse og en anledning til å trenge dypere inn i vår Ordens egentlige vesen.

Arbeidet med leiren er kanskje det mest betydningsfulle som er gjennomført fra vår side. Hele rammeverket ble bragt nærmere **tilbake til det opprinnelige**. Leiren er tilbake til sin opprinnelse. Forskjellen på loge og leir er tydeliggjort. Derfor kaller vi det revitalisering eller gjenopplivning.

Særlig utfordrende og gledelig har det vært å planlegge og gjennomføre de to Hovedmatriark/Hovedpatriarkmøtene i

2011 og 2013. Disse møtene er blitt svært godt mottatt og vi har fått veldig god tilbakemelding både fra inn- og utland. Svenskene sier rett ut at disse møtene har inspirert dem til å foreta en retningsendring.

– Hvor ser du at begrepet Kunnskapsløftet gjør seg sterkest gjeldende?

– Vi ser det mange steder, og ikke minst i leiren. Konkrete evalueringer viser at nesten alle leirene ønsker nå at dette skal bli en permanent ordning.

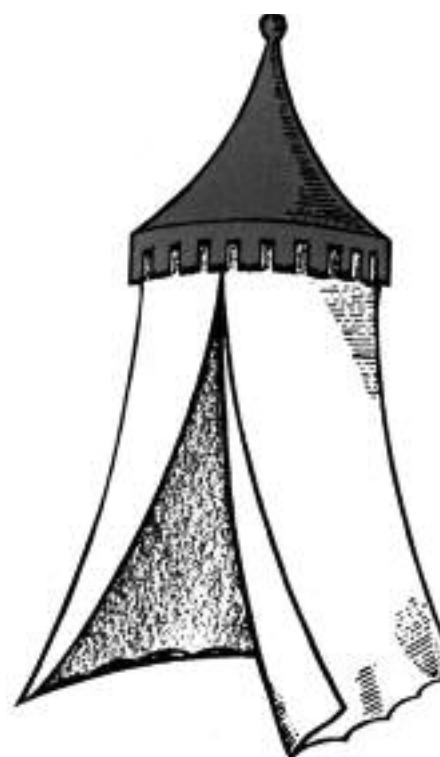
Muligens subjektivt beskrevet merker jeg større interesse blant ledere på alle plan. Med større innsikt og forståelse synes jeg det blir større interesse for det rituelle. Fordypningsprogrammene med eget fordypningshefte for Styrkelse og Ekspansjon, blir satt stor pris på. Det kan tyde på at utviklingsprogrammene i loge og leir er i ferd med å sette ny fart. Det er et virkelig kunnskapsløft, for den enkelte resipiend, søster og bror.

– Kunnskapstilegnelse er jo en Sisufosoppgave. Hvordan skal arbeidet videreføres?

– Ja, tilegnelse av kunnskap er et evig arbeid, og for ikke å glemme: en varig glede. Kunnskapsløftet må fortsette på en eller annen måte med samme begrunnelse som denne konkrete prosessen ble satt i gang. Vi må fornye for å bevare. Hvordan det skal organiseres i fremtiden er mindre viktig, men det finnes flere alternativer. Den videre fremdrift er opp til den Stor Sire som velges på Storlogemøtet nå i juni.

Å skape interesse gir ny innsikt og skaper igjen behov for ny innsikt.

Etter min mening må vi i første omgang ta i bruk de nye og gode verktøyene

som vi allerede har fått. Jeg vil takke alle som har blitt involvert i Kunnskapsnevndens arbeide. Dette gjelder alle nevnder, arbeidsgrupper og enkeltpersoner. Ikke minst en herværende redaktør! Takk alle sammen.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Sitatet:

«I logen er den store verden lukket ute. I leiren står vi midt i den store verden!»

Randulf Meyer

GENERASJONSSKIFTE I SVENSKA ODD FELLOW AKADEMIEN

Av Kjell-Henrik Hendrichs

DE NYA MEDLEMMENE. Fra venstre: Anette Pettersson, Peter Stillnert, Jörgen Mårtensson, Helena Nelje og Dag Björnulfson.

10
48

Svensk Odd Fellow Akademi ble stiftet i 2005 som det første og eneste i verden. Nå er også den svenske Odd Fellow Ordenen den største i verden med sine om lag 40.000 medlemmer. Etter åtte års virke, ble det et generasjonsskifte av stort format. Akademiets Preses, Lars Fryklund gikk av og ble etterfulgt av Roy Tärneberg. Fire av Akademiets bærende krefter gikk av og ble etterfulgte av fire nyutnevnte medlemmer. Alt dette skjedde under Akademiets Høgtidsdag i Stamhuset i Stockholm lørdag 5. oktober 2013.

HÖGTIDSDAGEN

SOFAs Høgtidsdag begynner alltid med en uformell sammenkomst på fredag kveld hvor alle med interesse for Odd Fellow Akademiet får anledning til å ha uformelle samtaler, ikke minst om arbeider og prosjekter som drives frem.

Selve Høgtidsdagen 2013 startet med et formelt møte i den store Ordenssalen hvor Svensk Odd Fellow Akademi rapporterer om sitt arbeid overfor alle fremmøtte. Denne gang var det også fem som trådte tilbake fra sine posisjoner, og

nye som ble utnevnt og innsatt. Den andre delen av Høgtidsdagen fra kl. 13 er avsatt til foredrag. Fra norsk side ble dette en betydelig bekreftelse på det gode og fruktbringende samarbeid mellom akademiene i Sverige og Norge. Store deler av programmet fra Norsk Odd Fellow Akademis Thomas Wildey-seminar fra 27. april 2013 ble også fremført under Høgtidsdagens foredragsdel. Stor Redaktør Kjell-Henrik Hendrichs trakk opp linjene om hva vi vet og hva vi ikke vet om Thomas Wildey og det vanskelige kildearbeid vi har med å gjøre i Odd Fellow-forskningen. Akademiledamot Lars Åshammar holdt en forelesning om hvordan Thomas Wildey sannsynligvis kom seg fra England til USA, og historien om skuten Dredenot. Til slutt tok DSS Dag Virik oss med på de interessante og intrikate kildesøkene for å få vite mer om Thomas Wildeys liv både i England og USA.

NY PRESES

Det er liten tvil om at daværende Stor Sire i Sverige, Lars Fryklund, er en av idémakerne bak prosjektet som førte frem til Svenska Odd Fellow Akademien.

Han ble derfor også Akademiets første Preses, et oppdrag han har utført ikke bare som en plikt, men i betydelig grad med lyst. Ved Grand Lodge of Europe's

Annual Meeting i København 2013 ble Lars Fryklund valgt til Europeisk Stor Sire etter Harald Thoen. Av denne grunn meldte Lars Fryklund sin avgang som Preses for å skjøtte sitt nye verv. Til hans etterfølger ble utnevnt Eks Stor Kapellan Roy Tärneberg som i en årrekke har vært Akademimedlem.

AVTROPPENDE MEDLEMMER

Noe av grunnfjellet i det svenske Odd Fellow Akademi trer nå tilbake gjennom Ulla Rapphed, Lars Åshammar, Rolf Nordenstam og Lennart Mattsson. De er sjeldent forskjellige og sjeldent kunnskapsrike. De har alle bidratt til Akademiets seriøsitet og utvikling. I Akademiets lover finnes et punkt som sier at når et medlem har fylt 75 år må han tre tilbake. Men det forhindrer ikke at tidligere medlemmer deltar i det akademiske arbeid, noe disse fire med sikkerhet kommer til å gjøre. Når de nå blir emerita og emeritus, er det langt mer enn en frase når man blant svenske Odd Fellows virkelig håper at de vil fortsette sitt kunnskapsbyggende arbeid.

DE NYE MEDLEMMER

Svensk Odd Fellow Akademi er bygget opp noe annerledes enn det tilsvarende

SKIFTE

EN VELFYLT ORDENSSAL med interesserte Ordensmedlemmer med ulike grader og inviterte gjester følger med i Svensk Odd Fellow Akademis Högtidsdag.

DEN NYE PRESES Roy Tärneberg.

DE AVGÅENDE MEDLEMMENE har fått sine erkjentlighetsinsignier. Fra venstre: StM Ove Brunström, Lars Åshammar, Ulla Rapphed, Rolf Nordenstam og Lennart Mattsson.

FRA VENSTRE: Fung Eks SS Andres Lundgren, Stor Sire Carl-Johan Sjöblom, Eks Rådspresident Ingegerd Meyerhoff og Stor Marsjall Ove Brunström.

VED AKADEMIBORDET I SENTRUM AV SALEN. Fra venstre Bernth Lindfors, Jörgen Mårtensson, Helena Nelje, Peter Björnulfson, Birgitta Fryklund.

FÖREDRAGSHOLDERNE TAKKES. Fra venstre preses Roy Tärneberg, Kjell-Henrik Hendrichs, Dag Virik og Lars Åshammar

norske. Det har som sitt forbilde – Svenska Akademien – et sett med faste stoler, i dette tilfelle tolv.

De som skifter plass er:

- **Roy Tärneberg** blir Preses
- **Peter Björnulfson** går fra å være Sekretær til å bli medlem
- **Dag Björnulfson** går fra å være korres-

ponderende medlem til å bli Sekretær

- **Birgitta Fryklund** går fra å være medlem til å bli Biträdande Sekretær
- **Jörgen Mårtensson** går fra å være korresponderende medlem til medlem.

De nye medlemmene i Akademiet er:

- **Anette Pettersson**
Rebeckalogen R9 Jenny Lind

- **Peter Stillnert**
Brödralogen B139 Ramunderhäll
- **Karin Wilén**
Rebeckalogen R15 Sankta Gertrud
- **Helena Nelje**
Rebeckalogen R63 Drottning Blanka
Nå har Akademiet blitt fulltallig med tolv medlemmer.

LOVENDE SAMARBEIDSPROSJEKTET ORDENEN I SVERIGE OG NORGE

Odd Fellow Ordenen er forankret i den enkelte nasjonalstat. I Europa finnes Ordenen i dag i åtte nasjonalstater, og Polen får til høsten sin egen Storloge. Vi i Norge har tradisjonelt hatt nær Ordensmessig kontakt med Sverige. Nå har begge landene fått sine Odd Fellow Akademier, og forskningen kjenner som kjent ingen grenser. Innen rammen av Institutt for ledelse i Norsk Odd Fellow Akademi har den svenske og norske jurisdiksjon startet opp et stort ledelsesprosjekt. En god ledelseskultur er et helt nødvendig element i vår Ordensvirksomhet. De Tre Kjeleledd har spurt Preses Morten Buan om hva ledelsesprosjektet går ut på.

– Er det nødvendig med noe særskilt ledelsesprosjekt i Odd Fellow Ordenen eller kan vi lene oss på generell ledelsesteori og kompetanse?

– For å svare på dette kan vi raskt se på bakgrunnen for prosjektet slik vi har formulert det:

- Odd Fellow Ordenen står overfor store utfordringer for fortsatt å være en levedyktig, tidsaktuell og attraktiv Orden for nåværende og fremtidige generasjoner.
- Ordenen opplever en stagnasjon i medlemsutviklingen både i Sverige og Norge.
- Ordens verdifundament er tidløs og er like aktuelt i dag som for 200 år siden.
- Samfunnsutviklingen gjør at dagens og morgendagens generasjoner stiller større krav til budskap og innhold for å opprettholde sitt medlemskap.
- En kritisk suksessfaktor er ledelse i Ordenen på alle nivå.

Disse punktene viser med all tydelighet at vi trenger et prosjekt som dette.

Mye er likt når det gjelder ledelse i alle typer virksomheter. Men det å være leder i en verdibærende Orden som Odd Fellow har noen ekstra dimensjoner.

Vi har i ledelsesprosjektet tatt utgangspunkt i «ledelse i en loge». Vi stiller spørsmål om hva som kreves av en Overmester for å skape en god loge der søstre

Lasse Hegge.

Laila Kristiansen.

Anne-Berit Wanderås.

Paal Østmoe.

Dag-Runar Pedersen.

Morten Buan.

PROSJEKTGRUPPE LEDELSE: Lasse Hegge, Laila Kristiansen, Anne-Berit Wanderås, Jens Jørgen Jensen, Paal Østmoe, Morten Buan

og brødre både trives og føler at en får noe igjen på det etiske og verdimessige plan. Det handler her i stor grad om å lede frivillige og det dreier seg om å ha evnen til å omsette Ordensens etiske budskap i praktisk lederskap.

– Blir ikke et prosjekt som involverer både Sverige og Norge egentlig for stort?

– Både den svenske og norske Ordensledelsen erkjenner at vi står overfor store felles utfordringer i fremtiden. Å møte utfordringene handler om å ha god ledelse og gode ledere. Vi tror at vi kan lære mye av

hverandre. Vi kan skape inspirasjon og motivasjon til et felles løft rundt ledelse på alle nivå i vår Orden. At to lands Ordensenheter går sammen om dette, gir en større bredde og dybde enn om vi gjorde dette alene. Og jeg sjenerer meg ikke for å si at jeg tror at alle Odd Fellow jurisdiksjonene i Europa på sikt vil dra stor nytte av dette arbeidet.

– Hvordan skal prosjektet styres?

– I både Sverige og Norge får vi nasjonale styringsgrupper med stor distriktsmessig spredning. Det er jo hevet over tvil at vi i Ordenen har en rekke meget kompetente

PROSJEKTER MELLOM NORGE

Jens Jørgen Jensen.

Østmoe, Dag-Runar Pedersen og Morten Buan.

ledere, både kunnskaps- og erfaringsmessig. I Norge får vi arbeidsgrupper i fem av landsdelene, og det blir mer enn spennende å se hva disse gruppene kommer frem med. Den sentrale samordneren i Norge er NOFA-medlem og Storrepresentant Lasse Hegge. Han og jeg sitter i den felles overnasjonale gruppe sammen med Stor Sire Carl-Johan Sjöblom og Biträdande Storsekreterare Ann-Christin Ericsson fra Sverige.

– Og hva skjer med prosjektet i Norge? Blir det bare et sentralt arbeid?
– Nei arbeidet både i Sverige og Norge

skal skje ute i distriktene. I Norge har vi valgt ut fem arbeidsgrupper som er spredd over hele landet. Den overordnende bestillingen til gruppene er formulert slik:

- **Utvikle en ledelsesplattform med ledelsesfilosofi, lederprinsipper og lederkrav basert på Ordenens verdigrunnlag**
- **Utvikle en ledermodell i tråd med Ordenens lederplattform**
- **Utvikle et system for lederutvelgelse og rekruttering som basis for nominasjon og valg**
- **Lage forslag til ledertrening og utvikling av ledere på alle nivå**

Det blir opp til gruppene å arbeide på en hensiktsmessig måte for å nå disse målene. Det skal hentes og høstes erfaringer fra det praktiske liv for å sette dette inn i en mer teoretisk og prinsipiell ramme.

– Hvor lenge skal prosjektet vare, og hva tror du kan komme ut av det?

– Vi har jo ingen erfaring med et slikt fellesprosjekt mellom to Odd Fellow jurisdiksjoner. Det vil sikkert gå både fire og fem år før vi avslutter prosjektet. Vi kommer til å lære noe hele tiden. Vi er alle svært interessert i produktet fra dette arbeidet. God ledelse er en viktig suksessfaktor i alle virksomheter som mennesker kjenner til. Og det er ikke mindre viktig i en Orden som vår som skal videreformidle verdier og en altruistisk etikk. Vi kjenner til at gode virksomheter har gått til grunne, ikke på grunn av produktet eller tjenesten, men på grunn av dårlig ledelse. Når vi ser hva Odd Fellow Ordenen er i dag, skyldes det i betydelig grad visjonær ledelse fra fortidens ledere som inspirerer den dag i dag.

Jeg kan raskt nevne noen navn for å eksemplifisere hva jeg mener. Thomas Wildey, James Lot Ridgely, John F. Morse, Petrus Beyer, Samuel Johnson, Signe Mohn og Dagmar Halvorsen. Og i tillegg til disse er det de mange dedikerte ledere i loger og leire hvor det vil gå alt for langt å nevne navn.

– Kan prosjektet bli til nytte for andre jurisdiksjoner i Europa?

– Dette er et prosjekt som aldri før har hatt sin make i vår Orden. Når vi gjør det, er det med to begrunnelser. For det første er det så mange ledelsesteorier og led-

elsespraksis ute og går. Derfor må vi gjøre et valg om hva vi vil bruke og definitivt hva vi ikke vil bruke. Vi kan rett og slett ikke ha en ledelse og ledere som arbeider på tvers av våre verdier og etiske fundament, noe det er en risiko for hvis vi ikke bevisstgjør oss dette. For det annet er god ledelse en suksessfaktor. Kan vi gi ledere på alle plan et godt ledelsesverktøy og reflekterte ledelsesholdninger, gjør vi samtidig Ordenen mer troverdig, noe som vil virke tiltrekkende på reflekterte mennesker.

Jeg vil absolutt tro at dette prosjektet kan komme til nytte for alle Odd Fellow jurisdiksjonene i Europa. Hvis virkelig Sverige og Norge finner gode løsninger i dette prosjektet, er dette «gull verd» for alle som driver med verdibasert ledelse.

Nå har jeg arbeidet med ledelsesfaget i så godt som hele mitt liv. Derfor gleder jeg meg umåtelig over at vi har kommet i gang med dette, nettopp fordi jeg har egen erfaring på hvor viktig det er.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

THOMAS WILDEY-SEMINAR I TROMSØ

Lørdag 22. mars 2014 arrangerer Distrikt 11 seminar i Ordenhuset, Storgaten 118 i Tromsø. Seminaravgift: kr 200,- som dekker deltakelse og lett lunsj.

DAGENS TEMA:

«Fra fattiggutt i London til Ordenshelgen over hele verden»

PROGRAM:

Kl 10-11: Ankomst og registrering

Kl 11-12: KJELL-HENRIK HENDRICHS:

«Våre begrensede kunnskaper om Thomas Wildey: Hva er årsaken og hva kan vi gjøre for å rette på det?»

Kl 12-13: Lett lunsj

Kl 13-14: TORE LUND-ANDERSEN:

«Hva sier mine kilder om Thomas Wildeys liv i England?»

Kl 14-15: DAG VIRIK:

«Hva nye historiske kildestudier forteller oss om Thomas Wildey»

PÅMELDING TIL:

• DSS Sylvi Tollefsen 907 78 119
• DSS Svein R. Simonsen 934 80 869

JARLSBERG ER DET NYE NAVNET PÅ REBEKKALEIREN I VESTFOLD

Det er ikke lenge siden at man ikke kunne se for seg to Rebekkalere i Vestfold. Men nå er det utenkelige skjedd. Rebekkalere nr. 6 Tunsberg ble instituert i 1985 som den sjette i landet. Etter dette vokste antall Rebekkalere meget raskt og dekket etter hvert hele Norge. Nå ser vi en trend hvor flere distrikter får to Rebekkalere. I tillegg har Kunnskapsløftet og også Norsk Odd Fellow Akademi stimulert til kunnskapssiden i Ordenen. Kunnskaper øker den etiske bevissthet i Ordenen og trekker frem de etiske særegenhetene i Leirinstitusjonens arbeid. De Tre Kjedeledd har hatt en samtale med den nye Hovedmatriarken i Rebekkalere nr. 26 Jarlsberg, Hilde Sataslaatten Odd, og bedt om svar på noen spørsmål.

– Hva var den utløsende årsaken til at det ble tatt initiativ til dannelsen av en ny Rebekkalere, og hvor lang tid tok denne prosessen?

– Vår moderlere, Rebekkalere nr. 6 Tunsberg, hadde gjennom flere år en meget positiv utvikling og fremmøteprosenten økte sakte, men sikkert. Til slutt var det nesten ikke plass til alle matriarkene i selskapslokalene i Sandefjord. Matriarker uteble fra møtene, og spørsmålet om å arbeide for en ny leir lå i kortene. Siden det endelig ble besluttet og leirforeningen ble stiftet 19. februar 2013, har tingene gått i rekordfart. Det tok altså ikke ett år fra stiftelsen av Rebekkalereforeningen til instituering av ny Rebekkalere den 14. januar 2014, takket være en formidabel innsats av styret i leirforeningen.

– Hvordan opplevde du institueringen og installasjonen av leiren?

Stemningen i den vakre leirsalen i loge-huset i Horten var magisk. 123 matriarker ventet spent på at Stor Sire Morten Buan og hans syv Storembeds menn inntok sine plasser. Gjennom den høytidelige seremoni ble Rebekkalere nr. 26 Jarlsberg instituert. Under dyktig ledelse ble de valgte embeds menn installert av Dep. Stor Sire Tove Aalborg, og dette er uten tvil det største jeg har opplevd siden jeg ble innviet i Odd Fellow Ordenen.

– Navnet Jarlsberg gir mange assosiasjoner. Hva legger dere av mening i navnet og hvorfor ble det valgt?

– Navnet Jarlsberg er foreslått av DSS Ingebjørg Nesje Jonassen. Det er et gammelt historisk navn. Navnet Jarlsberg ble første gang brukt i et offentlig dokument i 1680 og betegnet da grevskapet Jarlsberg som var det siste grevskapet i Norge. Grevskapet Jarlsberg strakte seg fra Drammen i nord til Tassebekk i Stokke i sør. Inntil 1918 het Vestfold fylke Jarlsberg og Larvik amt. De fire Rebekkalogene som nå danner grunnlaget for den nye Rebekkalere, hører alle geografisk til i det gamle grevskapet Jarlsberg. Det er derfor med respekt og ærbødighet vi ønsker å bringe det gamle navnet videre til nye slekter.

– Hvordan planlegger dere arbeidet i den nye leiren?

Embedskollegiet har hatt første arbeidsmøte og det er mange ting å ta fatt på. Vi skal ha ett kollegiemøte i måneden og alle er med på øvelsene i forkant av leirslagningene. Det er mye erfaring blant embeds mennene. Derfor er jeg trygg på at det skal gå veldig fint.

– Leiren har jo store rituelle oppgaver som krever ganske mye av alle aktører. Hvordan ser dere på disse utfordringene?

Det var lett å få aktører til spillene. De fleste roller følger jo med embedet, men vi benytter også matriarker som ikke innehar embeder. Det er viktig med gode øvelser, slik at man blir trygg i rollen. Nå har vi bare hatt én øvelse og skal ha første ordinære møte 11. februar 2014 som er opptagelse i Troens Grad. Derfor er det med god grunn at vi selvsagt er veldig spente på hvordan det går.

– Leirene har jo færre leirslagninger enn logene har møter. Derfor er et godt oppmøte en enda større nødvendighet enn i logen for å tilegne seg leirens verdier og etikk. Har dere noen tanker om hvordan dere skal stimulere oppmøtet? Det var matriarkenes ønske å stifte en ny leir i nordfylket, og dette håper og tror vi

BILLEDTEKSTER:

Side 14: Chartermedlemmene fra ventre: YP Turid Tuft, Eks Storrepr. Anne Sjuls Fjeld, Storrepr. Bjørg Helene Wøllo, Stor Sire Morten Buan, Dep. HM Greta Gjerde Christiansen, Eks HM Ellinor Gro Falkenberg.

Øverst side 15:

Embedskollegiet foran fra venstre: Storrepr. Bjørg Helene Wøllo, YP Turid Tuft, HM Hilde Sataaslaatten Odd, Dep. HM Greta Gjerde Christiansen, Sekr. Liv Skaarud Karlsen.

Bak fra venstre: Skm. Elisabeth Falkenberg, Eks HM Ellinor Gro Falkenberg, Kass. Randi Sirnes Dugal, Fører Wenche Haugseth.

Til høyre:

Stor Sire Morten Buan og Eks Rådsskattmester Ellen Flakstad. Hun er eneste gjenlevende chartermedlem fra moderleir nr. 6 Tunsberg. Hun sier at: «det er både spesielt og veldig hyggelig å skulle bli medlem av en ny leir etter så mange år». Ellen Flakstad har også en annen tilknytning til leiren. Hennes mann var Spesial Deputert Stor Sire for Rebekkeinstitusjonen, Jens Flakstad. Jens Flakstad skrev og utviklet de norske Rebekkaleirritualene, noe som var en stor prestasjon.

selvsagt vil gjenspeiles i oppmøtet. Det blir en utfordring for de valgte og utnevnte embedmenn å lage så fine og innholdsrike leirslagninger at det inspirerer matriarkene til å komme på neste møte.

– Er det noe du som Hovedmatriark spesielt ser frem til å ta fatt på?

Ja, jeg ønsker virkelig å opplyse og informere søstre i alle Rebekkalogene som ennå ikke har oppdaget Rebekkaleirens verdier og etikk nettopp om Rebekkaleir nr. 26 Jarsbergs eksistens og utviklingsmuligheter.

– Hvor skal Rebekkaleir nr. 26 Jarlsberg vanligvis holde sine leirslagninger?

Vi har fått tildelt andre tirsdag i måneden i Logegården i Horten. Der er selvfølgelig matriarker fra hele Vestfold velkommen.

Og det samme gjelder matriarker fra andre Rebekkaleire som har lyst til å besøke en helt ny Rebekkaleir.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

INTET MENNESKE ER MENNESKE ALENE

Av Eks OM
Dag-Runar Pedersen,
Kristiansand

Eks OM Dag-Runar Pedersen.

En tanke som er tenkt, kan den trekkes tilbake? Er det mulig å reversere en allerede bevisst tanke om noe eller noen? Kan vi ta tilbake – gjøre usagt – noe som allerede er sagt? Hva er det gode vennskap?

I Ordenssammenheng sier vi at vår første grad er grunnlaget for hele vårt Ordensliv. Det er plattformen som alt annet bygger på. Og da må det jo være viktig.

Jeg utfordrer deg her og nå – hva er et godt vennskap? Hva kjennetegner de næreste vennene du har? Og så et oppfølgingsspørsmål – hvorfor er det slik at de mange ganger ikke er Odd Fellows? Med det mener jeg at et godt vennskap er ikke noe spesifikt for Odd Fellows. Gode vennskap blir selvsagt til også utenfor vår Orden. Men hvorfor er det gode vennskap en så viktig plattform for Ordenen?

«Gjør mot andre som du vil at andre skal gjøre mot deg» – den gyldne leveregel, gjenspeiler holdningen til et godt vennskap. Så

enkelt og så utrolig vanskelig. Hva ligger i vår menneskelige natur i denne sammenheng? Ønske om å bli sett, ønske om å bli bekreftet, ønske om å få ros og anerkjennelse. Leve et liv i harmoni og fordragelighet. Helt fra vi er barn, søker vi mors oppmerksomhet og anerkjennelse. Dette grunnleggende behov for å bli sett, følger oss gjennom hele livet. Vi søker stadig bekreftelse – overfor våre foreldre, våre barn, våre venner, kolleger, arbeidsgivere og til og med fra samfunnet rundt oss.

Intet menneske kan være et menneske alene. Vi trenger andre mennesker der vi finner bekreftelse på vår eksistens, synlighet og våre egenskaper.

Det gode vennskap handler om akkurat dette, at vi faktisk bidrar til at vår venn blir sett. Et godt vennskap skiller seg fra det overfladiske vennskap ved at man er til stede i hverandres liv; også når livet blir vanskelig.

Menneskets behov for å bli sett og bekreftet er altså en grunnleggende egenskap hos oss. Fra barnsben av og helt fram til vi legges i jorden eller fanges som aske i vinden, søker vi bekreftelse, oppmerksomhet, anerkjennelse. Oppmerksam-

het kan komme av ulike saker. I mange tilfeller får man oppmerksomhet fordi man gjør noe positivt, noe godt – medmenneskelig eller oppgaveløsning. Det å være god, betyr jo at vi ønsker andre vel og vi forsøker å gjøre de gode. Vi agerer altså mot andre i positiv forstand – det er faktisk så enkelt som at vi ser den andre, anerkjenner og bekrefter den andre personen. Det kan igjen være i ord, handling og gjerning. Dette positive er med på å bygge vennskap og ikke minst medmenneskelighet. Det i seg selv å være god, behøver ikke å bety at man søker vennskap, men holdningen manifesterer seg i den gyldne leveregel. Vi opptrer overfor hver-andre slik vi ønsker å bli sett.

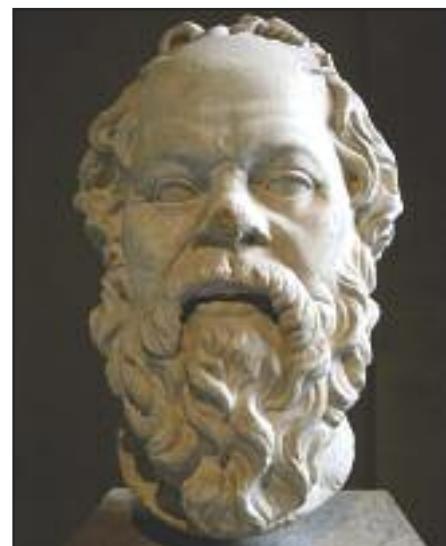
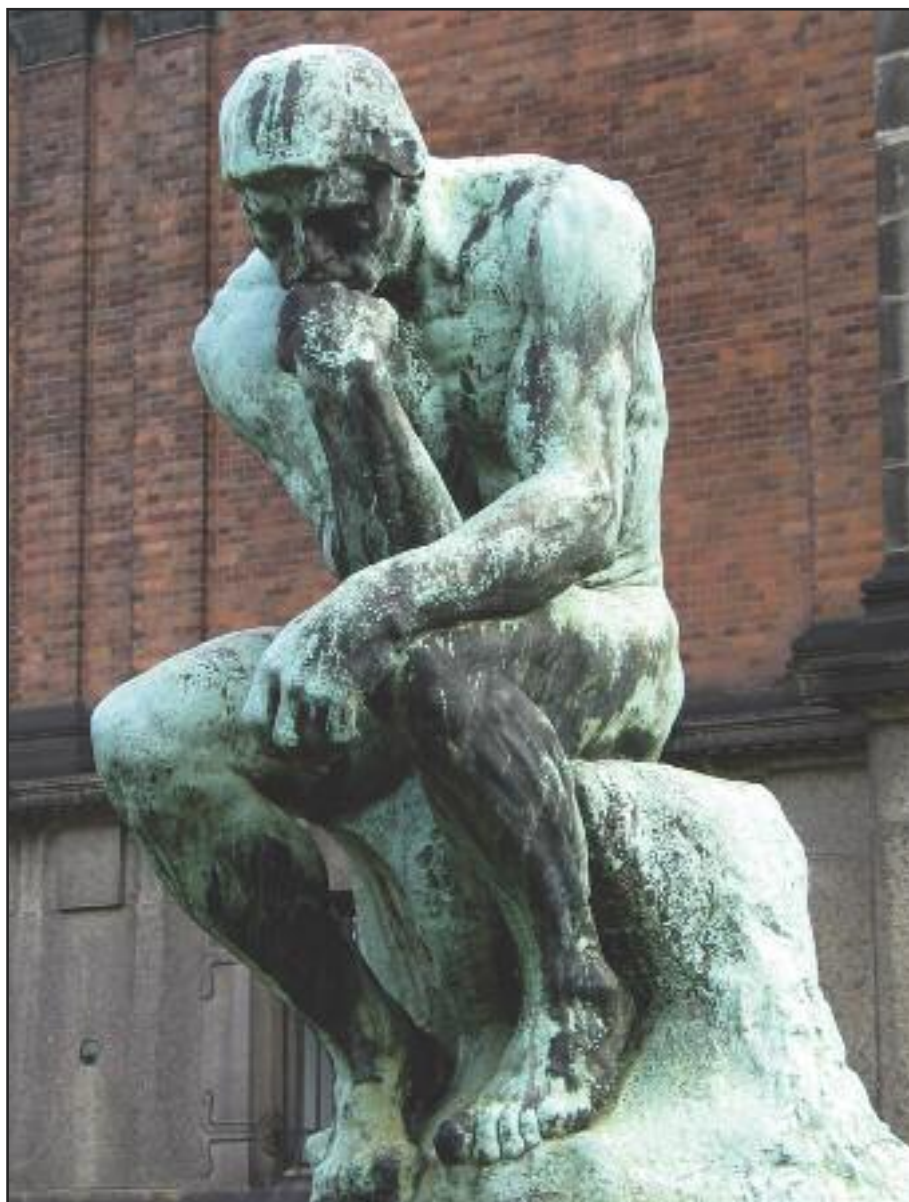
De fleste av oss har hatt eller har et forhold til barneoppdragelse. All forskning og pedagogikk peker på nødvendigheten av tydelighet, grensesetting og ros/berøm som viktige suksess-kriterier. Det fører noe positivt med seg. Barnet blir trygt, det deltar og det behandler sine omgivelser på samme måte. De gjør mot andre det de selv ønsker å oppleve. Det å fokusere positivt på et barns handlinger, gjør noe med barnets holdninger. Holdninger som kommer til å følge barnet langt opp i voksen alder. Det gir et godt selvbilde, selvstilliten styrkes og barnet utstråler trygghet og tillit. Viktige egenskaper for oss alle.

Mennesker som ikke har opplevd eller opplever en slik trygghet og som gjennom livet ikke har fått slike bekræftelser, vil ofte ha et dårlig selvbilde. Man får en følelse av avvisning, mislykkethet og frustrasjon. Man søker en positiv oppmerksomhet, men får den ikke. Hvordan kan man da bli sett?

Mange ganger søkes da oppmerksomhet med negativt fortegn. Utagende oppførsel, dumskap og noen ganger ondskap brukes for å få oppmerksomhet. Bekreftelsen kommer i form av korreksjoner, kjeft og straff. Husk på at også denne adferden er et rop om bekreftelse på egen eksistens. Her gjør man ikke mot andre det man vil at andre skal gjøre mot seg – snarere tvert i mot.

Hvorfor drar jeg så opp disse grunnleggende forholdene i oppdragelse i en etisk/moralsk sammenheng i vår Orden?

Jo – fordi en av de belæringer vi mottar, er å hindre bakvaskelser. Ikke bare negativ omtale av våre egne Ordenssøsken, men hindre dette uvesen i generelle termer. Bakvaskelse eller sladder om du vil, er noe av det mest giftige våpen et menneske kan

Over: Auguste Rodin, 1840–1917. Fransk billedhugger og tegner av verdensformat. Hans skulptur «Tenkeren» er en av verdens mest kjente, og gir et levende inntrykk av et menneske som grubler over livets gåter. Rodin er også representert i Oslo med skulpturen «Mannen med lenkene», som er plassert foran Oslo Lysverkers gamle bygning ved Solli Plass.

Til høyre: Ansiktsportrett av filosofen Sokrates (470–399 f. Kristus).

møte. Man er forsvarsløs, uten mulighet til kontradiksjon. I beste fall får man vite om sladder, men ofte foregår snakket bak ens rygg – uten at man selv er klar over det.

Ordenen er helt tydelig på hva som kreves av oss som Ordenssøsken – gjør alt du kan for å få denne giftspredingen stoppet. Og viktigst av alt, sørg i alle fall for at slike rykter ikke spres videre. La oss ta med historien om Sokrates:

Det kom en mann til Sokrates og sa: «Jeg må fortelle deg noe om en av dine venner!» Sokrates sa: «Jeg antar at du først har latt det gå gjennom de tre sikter?» Mannen kjente ikke de tre siktene, så Sokrates sa: «Den første sikten er Sannhetens sikt. Er du sikker på at det du vil fortelle er sant? Nei, – sikker er jeg ikke», svarte mannen, «for jeg har hørt det av andre. Ja, men du har vel siktet det gjennom godhetens sikt?» spurte Sokrates. Mannen ristet på hodet. «Nå – men den

tredje sikten da? Har du spurt deg selv om det du vil fortelle meg er til noen nytte?» Da mannen skamfullt bøyd hodet, sluttet Sokrates med disse ord: «Når det du vil fortelle meg om min venn, verken er sant, godt eller nyttig så behold det for deg selv.»

Vi som Odd Fellows har altså et eget svar: Gå til rette med bakvaskelser og sladder. Få det stoppet og aller viktigst, ikke å bidra til at utøyet spres videre.

Som jeg har sagt før, det ligger i menneskets natur et behov for bekreftelse. Sladder og bakvaskelser er et område der vi ofte kan finne en bekreftelse. Mennesker som videbringer bakvaskelser og sladder, mottas ofte med anerkjennelse, ja til og med en form for respekt. Det å vite noe negativt har ofte en større effekt enn positiv omtale. Bakvaskelsen har bare to hensikter: Ødelegge for andre og gi oss selv anerkjennelse. Vi blir hørt, vi blir sett. Kanskje vi ikke er oss

det bevisst, men vi bruker sladder og bakvaskelser til egen fordel.

Mennesker som bruker bakvaskelser som våpen for selv å framstå i et bedre lys, har et dårlig selvbilde. Man bruker oppmerksomhetstriksen – får jeg ikke oppmerksomhet for noe positiv, får jeg det garantert for noe negativt. Et menneske med selvtillit og god selvfølelse (og nå mener jeg ikke arroganse) vil sjelden eller aldri nedlate seg til å snakke stygt om andre. Vedkommende søker bekreftelse på de positive ord, på de gode handlinger.

– Gjør mot andre som du vil at andre skal gjøre mot deg.

Vi bør alle bli oss mer bevisst våre tanker om andre, våre holdninger til positive og negative omtaler. Å være et medmenneske er jo å se den andre med gode øyne? Som SS Sam Johnson alltid startet enhver samtale med: «Hva kan jeg gjøre for deg?»

– Intet menneske kan være menneske alene. Vi har alle gode og mindre gode egenskaper. Vi har alle et behov for å bli sett, få bekreftelse og anerkjennelse. Som morens omsorg for sitt barn, sin kjærlighet og bunnløse oppofrelse, slik bør vårt forhold til våre medmennesker også være. Og klarer vi å skape et slikt indre bilde, at vi har verdi for menneskene som omgir oss, at vi tenker: Joda, jeg er helt ok. Jeg duger, jeg gjør det beste jeg kan – da styrker vi vårt selvbilde og våre tanker retter seg mot andre på samme vis. Hva kan jeg gjøre for deg?

Og da er vi tilbake til mitt innledende spørsmål: Kan en tenkt tanke trekkes tilbake? Kan et uttalt ord bli usagt?

Nei selvfølgelig ikke. Det er derfor så viktig at vi bygger opp rundt hverandre på en positiv måte, at vi gir hverandre anerkjennelse og berømmelse – for gjennom disse handlinger gir vi våre medmennesker selvtillit og positive tanker. Jeg er, jeg duger, jeg blir sett. Og da vil tanken på å bruke negativ omtale bli borte, og tanken vi tenker blir positiv. Vi øver oss og blir stadig bedre.

– Jeg gjør mot andre, det jeg vil at andre skal gjøre mot meg.

Da Odd Fellow Ordenen flyttet fra Ordenslokalene i Kristian Augusts Gade 6 til den nye og flotte bygningen i Stortingsgaten 28 i 1934, hadde Ordenen på landsbasis kun om lag 1700 medlemmer. Et av vilkårene for å få kjøpe tomten var at de som skulle bygge måtte sørge for at det var kulturinstitusjoner i bygningen. Derfor fikk bygningen også to kinolokaler med Saga og Scala kinoer. Det skulle også være et revyteater. Scala kino forsvant for mange år siden. Nå er navnet Scala igjen tatt i bruk på det nyrestaurerte konferanselokalet som tidligere gikk under navnet Den Grønne Sal. De Tre Kjedeledd har hatt en samtale med gårdens forretningsfører, Ole Fjelldal, om hva som har skjedd.

– Er det fortsatt en forpliktelse for Odd Fellow Gården å ha lokaler for kulturell virksomhet, Ole Fjelldal?

– Ja, selv om det i år er 80 år siden bygningen sto ferdig, er jo de samme forpliktelsene der, selv om de ikke er håndhevet særlig sterkt i praksis. Scala som salen nå heter skal ikke bare bukes til kulturell virksomhet, selv om det klart er et ønske. Scala er bygget slik at den kan være en virkelig flerbrukssal. Det gamle revyteateret kunne bare brukes til revyteater. Scala er bygget med tanke på smidighet og flerbruk.

– Hvorfor han salen skiftet ut sitt gamle navn, Den Grønne Sal?

– Mange voksne Osloborgere husker kinoen Scala. Den viste vanligvis filmer med høyt kunstnerisk nivå. Det er jo ikke an dårlig arv å ta med seg. På italiensk betyr jo Scala en trapp, vi kjenner skalaen fra musikken og La Scala er jo en av verdens mest berømte operahus. Navnet «Scala» var ledig og med det navnet bærer vi en del av gårdens historie videre. En trapp kan jo brukes til så mye. Du kan gå både oppover og nedover. Vi håper definitivt at Scala skal brukes til å gå oppover.

– Hvordan skal den nye salen, Scala, brukes?

– Vi ønsker som sagt en flerbrukssal. Det betyr at den skal brukes til langt flere aktiviteter enn hva som har vært tilfelle. Vi ser for oss at den kan benyttes til bespisning, bryllup, fødselsdager, jubileer, konferanser og møter av ulike størrelser. Vi kan vise filmer, ulike TV-kanaler og spille av musikk. Vi legger hele tiden vekt på at det skal være et flerbrukslokale. Og hva det eventuelt ikke skal brukes til får vi komme tilbake til. Nå er vi opptatt av å utvide bruken.

DEN GRØNNE BLIR SCALA

– Var det nødvendig med noe modernisering og hva har skjedd?

– Vi måtte få noe som fungerte mer optimalt enn tidligere. Ikke minst var akustikken en utfordring. Ikke et ondt ord om Grønne Sal, med all respekt. Men den hadde hatt sin tid, og det var behov for en fullstendig overhaling.

Både våre eiere, leietakere og det eksterne marked krever høyere standard enn det vi kunne tilby med «Grønne Sal». Det

ble stilt høye krav til først og fremst akustikk, lys og lyd. Vi har brukt et ikke ubetydelig beløp på AV-anlegget. Akustikken er blitt så god at mange foretrekker å snakke uten mikrofon. Det er også lagt inn wifi. Når man ligger midt i Oslo sentrum er konkurransen i dette markedet så stor at man må ha det ypperste av teknisk utstyr. Det er også en helt klar forutsetning for å komme inn i det eksterne markedet. Og alle brukerne i huset krever det

NE SAL

LA

samme. Man kan ikke fikle og lappe på gammelt utstyr uten at det skaper misnøye når utstyret ikke virker.

– Hvem kommer til å være brukere av salen, hva skal den brukes til og hva skal den ikke brukes til?

– Brukerne blir primært leietakere i bygget. På sikt vil vi søke å legge ut salen eksternt, men vi har en del logistikk-utfordringer som må løses. Sporadisk ek-

Forretningsfører for Stortingsgaten 28, Ole Fjelldal

stern utleie vil være vanskelig, men ser vi muligheter til stabil utleie så kan det skape vinn/vinn. Men salen kan ikke vurderes isolert fra resten av fasilitetene i huset. Scala er en del av et større system med bemanning av kjøkken og garderobe på dagtid. Catering er noe de fleste brukere ønsker seg. Og med flerbruk av salen krever den kontinuerlig opp- og nedrigging.

– Er det bare denne salen som skal moderniseres, eller kommer det nye moderniseringsfremstøt i overskuelig fremtid?

– Nei, dette rekker akkurat nå. Vi er snart ferdige med korridor inn til våre lokaler, nytt inngangsparti og ny adgangskontroll blir installert i løpet av våren. Der setter vi strek på fellesområdene. Men Stortingsgaten 28 er jo et stort gårdskompleks som stadig må holdes ved like og som stadig må moderniseres. I en slik bygningsmasse kan man aldri brukes ordet ferdig. Her er man alltid under veis.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

ODD FELLOW STØTTER FØR

HUNDEN WILDEY FØDT 5. JANUAR

Den 5. januar 2014 ble hunden Wildey født. Han har fem søsken. Alle seks håper å bli førerhunder for blinde eller svaksynte. De skal imidlertid gjennom en omfattende utdanning, og det er ikke sikkert at de består, eller at de egner seg for oppdraget.

«VEIVISEREN»

Valpene ble født ved førerhundskolen «Veiviseren» i Vestby som eies av Norges Blindforbund. Blindforbundet eier også en tilsvarende skole ved Hurdalsenteret. I tillegg er det en tredje skole, Lions førerhundskole.

Veiviseren ligger i enden av en skogsvei, langt fra annen bebyggelse. Fordelt på flere bygninger finner vi treningsrom, kennel, kursrom og en liten hotellfløy. På hvert hotellrom er det to senger. En menneskeseng og en hundeseng! Selvfølgelig. En del av utdannelsen og videreutdanningen er trening med bruker. Dette til stor nytte for begge parter. Ved disse kursene er det sosiale av stor betydning. Man bor, spiser og trener sammen med andre brukere.

«VÅRE» VALPER

ble født den 5. januar, to gutter og fire jenter. De fikk bokstaven W. Det betyr at alle skulle få navn på W. Odd Fellow kunne komme med forslag på navn. En av guttene har fått navnet «Wildey», oppkalt etter Thomas Wildey. La oss håpe at de klarer utdanningen, finner passende brukere og blir til årelang glede.

Det er nemlig ikke gitt at alle valper blir førerhunder. Det avhenger av helse, gemytt, treningsvillighet, og at man finner en passende bruker. Her må nemlig kjemien mellom bruker og hund være topp. Det kan også være slik at en hund som ikke egner seg til førerhund kan egne seg som servicehund. De betjener mennesker med en bevegelseshemming, som for eksempel rullestolbruker. Servicehundene åpner og lukker dører, legger tøy i vaskemaskinen og bringer og henter andre ting, som de fleste av oss gjør selv, helt naturlig.

FAKTA OM FØRERHUNDUTDANNING:

- Det koster cirka 325.000 kroner å utdanne en førerhund.
- 275.000 betaler det offentlige (NAV). De resterende 50.000 kommer fra frivillige organisasjoner og private givere.
- Odd Fellow setter seg som mål å bidra med til sammen 300.000 kroner, 50.000 til hver av de seks valpene.
- Hundeskolen Veiviseren vant NAVs anbud for perioden 2012- 2016 og fått største kvote for trening og levering av førerhunder.
- Hundeskolen Veiviseren uteksaminerer mellom 40 og 50 førerhunder i året.

Valpekullet fotografert fire uker gamle.

Foto: Arne Glomdal

En av hundene i trening foran kurssenteret ved hundeskolen «Veiviseren» i Vestby.

Foto: Arne Glomdal

UTDANNINGEN

Førerhundutdanningen starter ved at hunden flytter til en forvert når den er 8 uker gammel. Her lærer hunden generell lydighet. Den skal lære omgang med mennesker, gjerne også barn. Forvertkonsulent Reidun Øxseth fremhever sosialisering som viktig. Lære seg å gå i bymiljø med trikk og bil, en mann på sykkel ikke er farlig, og det er fint om hunden blir vant til kjøpesenter. Forbipassering av andre hunder er viktig. Videre nevner Reidun Øxseth at de ikke skal lære å ligge på fanget eller i sofaen. Det skal heller ikke kastes pinner eller ball. Hun

legger til at det er viktig at forverten har tid nok, har god helse og er tålmodig.

OMFATTENDE TESTER

Når hunden har blitt mellom 12 og 20 måneder gammel blir den tatt inn og testet for å sjekke om den har de rette egenskapene for en førerhund eller servicehund. Når hunden er inne til test, testes blant annet hundens konsentrasjonsevne, reaksjonsmønster, snusing, generell adferd, oppførsel i bymiljø, hjemmemiljø, hvordan den er med andre hunder, dyr og mennesker.

I tillegg til dette testes også helsen til

RERHUNDUTDANNING

Tekst og foto:
Arne Glomdal

To av hundene i kullet Odd Fellow er med å gi tilskudd til.

Foto: Arne Glomdal

21
48

hunden. Albuer og hofter må røntges og øynene må øyelyses. Hunden får og en generell helsesjekk av veterinæren. Av eget oppdrett er det ca. 60% av valpene som ender opp som spesialtrente førerhunder eller servicehunder.

Det stilles strenge krav til hunder som skal læres opp til ferdige førerhunder. I tillegg til gode hofter og albuer og en god fysisk helse skal de ha en grunnleggende vennlig adferd overfor alle slags mennesker og dyr. De skal være nervesterke og trygge i alle miljøer.

Etter fullendt test settes de godkjente hundene i trening. Treningen varer i ca. 6 til 12 måneder. Hunden vil i denne perioden i tillegg til generell lydighet lære å lede en blind person trygt forbi hindringer

og frem til bestemmelsesstedet i storbymiljø, på landevei og på skogstier med mange naturlige hindringer. Treningssperioden avsluttes med en praktisk eksamen med representanter for NAV's faglige utvalg for førerhundspørsmål som sensorer.

Så er tiden inne for å finne en passende partner. Men det skal vi komme tilbake til i neste nummer av DTK.

MED STØTTE FRA ODD FELLOW

Blant Odd Fellows fond finner vi Ragnhild Reuterdals Legat. Fondet har en årlig avkastning på vel 100.000 kroner.

Førerhund er spesielt nevnt i legatet, forteller Stor Sire Morten Buan. – Derfor

synes vi det er fint og riktig å støtte et kull valper. I og med at utdanningen strekker seg over tid, går legatets styre inn for gi 100.000 kroner i år og 100.000 neste år, eventuelt også i et tredje år. Dersom det er loger som ønsker å bidra til dette formålet er det selvfølgelig muligheter for det. Men vi presiserer at det ikke ligger noen tvang i dette. Noen av oss i Odd Fellow er blinde eller svaksynte. Enda flere kjenner noen. Akkurat som ellers i samfunnet.

EN GLEDE Å KUNNE BIDRA

– Det er en glede å kunne bidra til et slikt formål, avslutter Buan. – Det er Odd Fellow ånd.

H. M. KONG HARALDS

«Kjærligheten er et sted å feste blikket», synger Anne Grete Preus.

Kjære alle sammen, i kveld vil jeg snakke om fundamentet vårt. Fundamentet vårt som enkeltmennesker – og som nasjon.

Jeg tror ingen kan leve et helt liv uten kjærlighet. Men kjærligheten har mange ansikter. I høst kom det ut en bok som heter Erlik Kjærlighet. Den består av samtaler med selgere av gatemagasinet som nå er etablert i mange norske byer. Alle har de en historie å fortelle om kjærlighet som noe avgjørende. Enten det er til en partner, et familiemedlem, en venn eller et kjæledyr. Mange har opplevd å bli sveket – og selv å svikte. Men utrolig nok blir ikke kjærlighetsevnen ødelagt allikevel. Den bygges opp igjen – gang på gang. Kjærligheten er et sted å feste blikket. Den gir oss retning og noe å styre etter. Den gir oss verdi som mennesker, og noe å leve for.

På samme måte som kjærligheten er et fundament i menneskelivet, er Grunnloven et fundament for nasjonen Norge.

For 200 år siden samlet en gruppe menn seg på Eidsvoll for å lage loven som skulle bli grunnlaget til det selvstendige Norge. Grunnloven som den gang ble vedtatt har utviklet seg i pakt med tiden – og sikrer i dag det norske folk rettigheter vi lett tar for gitt i hverdagen. Rettigheter som mennesker i mange andre land bare kan drømme om – og som de sloss for med livet som innsats. Jeg håper at vi gjennom jubileumsfeiringen i 2014 vil bli minnet om hva Grunnloven egentlig betyr for oss – så vi kan fortsette å arbeide for verdiene våre – både her hjemme og internasjonalt.

Jeg har lyst til å nevne noen eksempler på hvordan Grunnloven virker inn på enkeltmenneskers liv:

Tenk deg at du skriver et kritisk innlegg om landets styre på sosiale medier. Se så for deg at det litt senere banker på døren. Der står politiet, som kommer for å arrestere deg. Grunnen til at dette ikke skjer i Norge, er at Grunnloven gir oss ytringsfrihet. I Norge kan alle fritt få uttrykke sine meninger – enten det er om konge eller myndigheter. Gjennom ny teknologi velger stadig flere å delta i de åpne debattene. Amnesty International arbeider daglig for alle dem som drømmer om en slik frihet fra sine fengselsceller.

Vi kan så se for oss at vi er på vei til kirken, moskéen, synagogen – eller til et annet forsamlingssted der mennesker søker

sammen med trosfeller. Veien dit er fylt av redsel, for det ikke er lov til å samles. I denne frykten lever mennesker over store deler av verden. I Norge gir Grunnloven oss alle frihet til å praktisere vår egen tro.

Til sist kan vi tenke oss at det en dag kommer store maskiner for å rive ned hjemmet vårt. Myndighetene har bare bestemt det. De tar seg til rette uten varsel – og uten å erstatte tapet. Når dette ikke skjer i Norge i dag, er det fordi Grunnloven beskytter oss mot denne typen maktmisbruk.

Dette er bare noen få av de 112 paragrafene som danner vårt lands fundament.

Kanskje er Grunnlovens siste paragraf den aller viktigste: Den sier at hvis noe av det som står i loven viser seg ikke å være til folkets beste og derfor bør forandres, så kan det behandles på nytt – og endres – av Stortinget. Det har blitt gjort mange ganger. En av de viktigste endringene skjedde da paragrafen som forbød jøder adgang til riket, ble opphevet. En annen viktig endring, som vi har feiret dette året, ga kvinner stemmerett. Loven må speile vår egen tid og virkelighet, ellers mister den sin relevans – og sin verdi.

Da min bestefar Kong Haakon ble valgt

til Konge av Norge i 1905, avla han en ed for Stortinget – der han lovet å regjere landet i overensstemmelse med Grunnloven. Denne eden var han dypt personlig bundet av. Heldigvis har ikke Grunnloven vært alvorlig truet siden 2. verdenskrig. Men den gang stod Kong Haakon fast på å beskytte den. For ham ville dét å innfri tyskernes krav om å innsette Vidkun Quisling som statsminister, være å svikte den eden han hadde avlagt. I troskap til Grunnloven tok han flere avgjørelser som verken var populære eller samlende i sin tid. Som en stadig påminnelse om eden, bar min bestefar Grunnloven i lommeformat på sitt bryst gjennom fem lange krigsår.

Også jeg lever med grunnloven som fundament i min gjerning. Da jeg ble innsatt som konge i 1991, avla jeg samme ed for Stortinget som min far – og bestefar – hadde gjort før meg. Denne eden varer livet ut. I kraft av den forplikter jeg meg på Grunnloven hver eneste dag – til innsats for Norge og vårt folk. Nye norske statsborgere kan også avgi et troskapsløfte til Grunnloven, til menneskerettighetene og de demokratiske verdiene vi bygger landet vårt på. Dette skjer i en høyttidelig seremoni som

NYTTÅRSTALE 2013

markerer statsborgerskapet. Her ønskes hver enkelt hjertelig velkommen inn i det mangfoldige felleskapet som danner dagens Norge. Et mangfold som synliggjøres gjennom en befolkning med ulike religioner, språk, etnisitet og kulturell bakgrunn. Men for å leve godt sammen trenger vi et felles fundament å stå på. Har vi det, kan vår forskjellighet få blomstre uten at noen burde føle seg truet av det.

De som ga oss loven var også en svært mangfoldig gruppe – sett med datidens øyne. De 112 mennene som dannet rikssamlingen på Eidsvoll representerte ulike samfunnslag, politiske ytterpunkter og et bredt aldersspenn. Noen var høyt utdannet, andre kunne verken lese eller skrive. Alle kom til orde og fikk være med og legge det selvstendige Norges fundament. Det ble en radikal lov – for sin tid, – påvirket av USA og Frankrike. Også den gang var Norge del av et globalt felleskap. Grunnloven beskytter folket – og sikrer folkestyret. Men den minner også om at det følger både rettigheter og plikter med det å være en samfunnsborger. Jeg blir bekymret når noen tror de bare kan nyte godene uten selv å bidra. Det å bevisst velge bort egen innsats

– og motta hjelp som er ment for dem som virkelig trenger den – strider mot vårt verdifundament. Likeså er det uakseptabelt at noen begrenser andres frihet ved å spre frykt – samtidig som man selv nyter godt av rettsstatens beskyttelse.

På den andre siden har vi alle dem som gir langt mer enn det som forventes. I høst hadde vi en samling her på Slottet med aktive eldre ildsjeler fra hele landet. De gjør en stor innsats for mennesker i sine lokalmiljøer – samtidig holder de seg selv i form. «Jeg skulle ønske det ble moderne å være gammel», sa en av dem.

Vi er i dag friskere og lever lenger enn noensinne. Derfor både kan og ønsker mange flere å få bidra etter yrkeslivet er avsluttet. I sommer fikk jeg et hyggelig brev fra en gruppe besteforeldre som har etablert nettstedet Spør Bestefar. Mange unge mangler noen å snakke med om det de synes er vanskelig – noen som har tid. Derfor er det så fint når mennesker som ikke kjenner hverandre kan forenes på tvers av generasjoner.

Flere av dem som var med og lagde grunnloven, var svært unge. Den yngste var 17 år gamle Thomas Konow fra Vestfold.

De unges stemme slapp altså til selv når landets fundament skulle legges. Det er viktig å ta med oss videre. De unge må bli hørt og få være med å påvirke sin egen samtid.

Gjennom 2014 kommer unge over hele landet til å arbeide med demokratiprojekter for å feire Grunnloven. Men jeg lurer på hva 17 år gamle Thomas Konow ville sagt hvis han visste at ytringsfriheten – som han var med og kjempet fram for 200 år siden – også ble brukt til å mobbe mennesker på internett... En ung jente skrev til meg og fortalte at nettmobbingen nesten hadde ødelagt henne. Senere, gjennom møter ansikt til ansikt med mobberne, hadde det heldigvis tatt slutt – og livet var omsider i ferd med å rette seg igjen. La oss bruke 2014 til å feire våre friheter med klokskap.

Det gjelder også internasjonalt – og i møte med mennesker som lider. Vi vet at det er mulig å utvikle et land gjennom godt styresett og gode verdier. Det har vi sett i Sør-Afrika, gjennom lederskapet til Nelson Mandela, som nå har gått bort. Men vi vet det også av egen erfaring. I Norge har vi selv engang vært både ufrie og på flukt fra fattigdom. Vi vet hva en god grunnlov som får prege hele samfunnet kan bety for et lands utvikling. La oss bruke denne erfaringen på en medmenneskelig måte – i praksis, med visdom.

Når vi gjør opp vårt eget regnskap, løfter vi gjerne frem tiden vi tilbragte med dem vi er glad i, som den mest dyrebare. Noen får denne erkjennelsen brått og brutalt fordi livet plutselig er truet. Men vi kan prøve å la den prege oss hele tiden, i prioriteringene våre. På samme måte håper jeg vi aldri igjen skal oppleve at grunnloven vår står på spill. Allikevel kan vi verdsette at den gir oss muligheten til å leve som frie mennesker i et fritt land – og ikke ta den for gitt.

Kjærligheten er et sted å feste blikket. Og Grunnloven er et sted å stå.

Jeg ønsker dere alle et godt nytt år!

DE TRE KJEDELEDD

gjengir her H. M. Kong Haralds nyttårstale fordi den er årets viktigste offisielle tale med etisk innhold. Det er knapt noe annet statsoverhode som fremfører en slik etisk refleksjon som befolkningen både lytter til, og samtaler om.

DISTRIKT
NR. 10:
HEDMARK
OG OPPLAND

DISTRIKT NR. 10: HEDMARK OG OPPLAND

INTERVJU MED:
DSS LISBETH WICTORSEN

Av Kjell-
Henrik
Hendrichs

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet og hvor lenge har du vært Distrikts Stor Sire?

– Distrikt nr. 10 dekker Hedmark og Oppland med unntak av Kongsvinger. Distriktene vokste frem etter at de første Distrikts Deputerte Råds-presidentene ble utnevnt.

Signe Jørstad fra Rebekkaloge nr. 30 Sigrid Undset var den første DDRP, og Dep. Stor Sire Tove Aalborg var den siste DDRP i embedet. Etter hennes tid ble vi DSS.

Vår Rebekkalogeir feiret sitt 25 års jubileum i 2011, og vi har en ambulerende leir med leirslagninger på Hamar, Gjøvik, Lillehammer og Fagernes. I utgangspunktet skiftet sommermøtet mellom å være på Fagernes og Kongsvinger, men siden matriarkene i Kongsvinger gikk over til Rebekkaloge nr. 1 Oslo, har vi de siste årene hatt et møte høst/vinter på Fagernes i tillegg. Det er ca. 16 mil fra Hamar til Fagernes. Det sier noe om avstandene i distriktet

Vi er nå inne i en diskusjon om vi skal ha en prøveordning med alle gradpasseringer på Gjøvik og de øvrige møtene fordelt på de andre stedene. Gjøvik er det eneste stedet hvor de har restauratør, slik at det forenkler arbeidet for matriarkene, også for Inspektør og hennes assistenter.

Det er naturligvis ingen full enighet om dette. Det skal stemmes over prøveordningen på møtet i februar.

For øvrig er vi i vårt distrikt veldig godt fornøyd med at det er skjedd endringer i leirens organisering, slik at det blir en markant forskjell fra møtene i logen. Vi føler at leirens sjel får mulighet til å komme fram med nye virkemidler. Vår HM Ragnhild Lybeck er en ivrig og varm tilhenger av endringene og fronter disse på en fin måte.

Jeg har hatt gleden av å være DSS siden 2010. Det har vært et privilegium å få lov og reise rundt og møte søstrene i de forskjellige

DSS Lisbeth Wictorsen.

Intervju med Distrikts Stor Sire Lisbeth Wictorsen

logene. Selv om vi har en mal for det meste i Ordenen, så er alle logene forskjellig og det blir ulikheter. Det sørger Ordenshusene for også.

– **Hvor mange loger har du i ditt distrikt, når ble den eldste stiftet og når ble den yngste stiftet?**

– Vi har seks Rebekkaloger i Distrikt nr. 10. To i Hamar, to i Gjøvik, en i Lillehammer og en på Fagernes. Den eldste er Rebekkaloge nr. 21 Maud som ble stiftet 5. september 1959, og blir 55 år i 2014. Dette er også min loge fra jeg ble innviet 25. april 1988. Vi har i dag 104 medlemmer.

Brødrene var etablert med to loger på Hamar. Kjærligheten til en logebroder førte en Oslo-dame til Hedemarken, og hun bar med seg ideen om å stifte en loge for Rebekkasøstre i Hamar. Moderloge ble loge nr. 2 Urania, og våre første søstre reiste til Oslo for å få gradene. Et av chartermedlemmene, Margit Bogsti, ble 101 år og hun kunne helt til det siste fortelle oss hvordan vi skulle

oppføre oss i logen og hvordan logemøtene skulle gjennomføres! Hun syntes vi gjorde noen feil de siste årene. Det var ikke helt slik hun hadde lært det, og hun husket alt ned til små detaljer!

Vår nyeste loge er nr. 128 Sarah på Gjøvik. Den ble stiftet 11.11.11 så de har ikke noe problem med å huske stiftelsesdatoen. De har i dag 35 medlemmer. Den nest nyeste, loge nr. 108 Kirsten Flagstad på Hamar, innviet 2013 fire søstre fra Elverum med tanke på at det om noen år skal bli mulig å danne en loge der. Dette gleder oss alle og vi kan bare ønske lykke til. Elverum har en Odd Fellow loge, og brødrene der er ivrige etter å få med seg søstre!

– **Hvordan har medlemstilveksten i distriktet vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelse?**

– I 2013 innviet vi 25 nye søstre i distriktet, men det er en kjensgjerning at vi har høy gjennomsnittsalder og mange eldre søstre, og derfor en del naturlig avgang. Hvis vi ser

REBEKKALOGER OG -LEIRE I DISTRIKT 10:

LOGE NR. 21	MAUD	HAMAR	05.09.1959
LOGE NR. 30	SIGRID UNDSET	LILLEHAMMER	01.09.1962
LOGE NR. 35	ARNICA	GJØVIK	02.10.1965
LOGE NR. 53	GYDA	FAGERNES	26.04.1977
LOGE NR. 108	KIRSTEN FLAGSTAD	HAMAR	16.10.1999
LOGE NR. 128	SARAH	GJØVIK	11.11.2011
LEIR NR. 10	EIDSIVA	VANDRELEIR	07.06.1986

Til venstre, bakerste rekke f. v.: Rebekka Distriktsrådet i Distrikt 10: Astrid Langseth, Liv Hirth Skjel, Ellrun Bakken og Bjørg Karin Hoel.

Foran fra venstre: Tove Engh, DSS Lisbeth Wictorsen, Ragnhild Lybeck og Anne Berit Skumlien

Over: HM Ragnhild Lybeck i Rebekkaloger nr. 10 Eidsiva.

på det siste året, er det en netto tilgang på fem søstre i distriktet. Når det gjelder utfordringer så må vi hele tiden ha fokus på nye medlemmer, men ikke for «enhver pris». Det er særst viktig at de medlemmene vi får, skal være så godt informert at de synes logen svarer til det de håpet – ikke at de skal bli skuffet. Det er et dårlig signal å sende ut i samfunnet.

Utfordringene er mange på grunn av alle tilbud mennesker har til å engasjere seg. Jeg leste et sted at dagens 70-åringer er som 50-åringer for bare noen tiår siden. Kanskje vi da skal si at 50-åringene er som 30-åringene i samme tidsperspektiv. Det er jo nettopp denne gruppen vi skal prøve å få med oss.

Det er forskjellig mening om hvordan vi skal rekruttere på beste måte. Vi har informasjonsmøtene, men noen tror at det virker skremmende med høytidlighet i logesalen. Noen mener at vi når bedre frem med en liten gruppe – ha potensielle søkere på omvisning i logen sammen med faddere og noen fra embedskollegiet.

Alle Rebekkalogene i mitt distrikt har Informasjonsmøter på terminkortet, men noen har i tillegg invitert gjester til en logekveld hvor de kun er i selskapslokalene. Vi kan jo si som Ole Brumm: Ja takk, begge deler.

– Har ditt distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre distrikter du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

– Jeg tror ikke vi har noen spesielle utfordringer. Utfordringen for oss alle er nye medlemmer og forståelsen av at dagens potensielle, nye søstre ikke er de samme som for få år siden. De forlanger mer enn hva logemøtene inne i salen formidler. Vi sier alltid at møtene våre er todelt, og derfor er innholdet i ettermøtene også veldig viktig hvis de

skal bruke av sin fritid på oss. Videre er det viktig at hver enkelt logesøster er med å skape en god atmosfære på ettermøtene. Ingen kjede er sterkere enn sitt svakeste ledd. Vi må lære oss å tenke VI og ikke JEG.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikts Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

– Ett ord: Stortrives! Jeg har hele tiden vært takknemlig for muligheten til å få et slik embede. Det gjelder både min kontakt med søstre så vel som brødre, men også kontakten med alle i Storlogen og de jeg har truffet på Storembetsmannsmøtene. Jeg har stor respekt for hvordan Ordenen drives, og alt det arbeidet som nedlegges for å modernisere innen den rammen vi har. Jeg vil komme med en liten link til arbeidslivet. Etter 25 år i en bransje med «de på kontoret og oss på golvet», så har jeg opplevd at også noen i vår Orden har litt av den samme innstillingen. Hva gjør de for pengene i Oslo? Da er det en glede å kunne fortelle en brødel av hva som gjøres i Storlogen. Akademiet og Kunnskapsløftet har bidratt med mye flott materiell. Det har vært lærerikt for meg å ha tilgang til så mye informasjon.

Hvis jeg hadde vært ti år yngre og fått muligheten til en ny fireårsperiode, ville jeg ha takket JA. Slik er det ikke, og da overlater jeg med glede embedet til en annen søster. Erfaringen er at en må like å kjøre bil, beherske data og glemme at den papirfrie verden er nær forestående!

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?

– Et bedre prosjekt enn Sirius Øst ved Stråle-

enheten på Sykehuset Innlandet Gjøvik kan vi ikke ha. Vi er tilstede fem dager i uken hele året med unntak av jul- og påskedagene. Det har vært vakter 247 dager i 2013, og med 2 personer pr. vakt utgjør dette 494 vakter hvor 192 søstre og brødre og noen ektefeller/ledsagere fra 12 loger har deltatt! Det serveres kaffe, te, nystekte vafler og snitter.

Mange av våre søstre og brødre er flinke til å snakke med de som skal ha stråling. Pasienten er i en sårbar situasjon, og har kanskje ingen andre å snakke med. Søstre har fortalt meg at de føler seg beriket av slike samtaler. Brødre og søstre har også i annen sammenheng møtt mennesker som har vært på stråleenheten, og bemerker at de så Odd Fellow der.

Finansieringen gjøres med bidrag fra logene og drosjenæringen i Hedmark og Oppland. Sistnevnte har mange sjåfører som sitter og venter på sine passasjerer og derfor setter pris på serveringen. Jeg vil berømme logene i Kongsvinger som er i Hedmark fylke, men ikke innenfor vårt Ordensdistrikt. De har i alle år bidratt økonomisk på lik linje med alle de øvrige logene, det samme gjelder Elverum.

Styret for Sirius Øst er de to Distriktsrådene med søster og bror DSS som leder annen hvert år.

Ellers vet jeg ikke hvordan vi kan få ut vårt budskap bedre i samfunnet. Rebekkalogene i Distrikt nr. 10 gir bort 70-80 tusen kroner til forskjellige, lokale formål hvert år. Her burde vi lære av organisasjoner som er flinke til å markedsføre seg i avisene med bilde og en stor sjekk som viser beløpet. Vi er for beskjedne.

Å få ut det etiske budskapet må være at vi «lever som vi lærer». Hvis 23.000 medlemmer gikk i seg selv og tenkte på det i alle møter med medmennesker, er det en positiv energi med ringvirkninger.

DISTRIKT NR. 10: HEDMARK OG OPPLAND

INTERVJU MED:
KOLBJØRN HELLUM

Av Kjell-
Henrik
Hendrichs

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet og hvor lenge har du vært Distrikts Stor Sire?

– Har ikke noen eksakte opplysninger om når distrikt nr. 10 ble opprettet, men det er trolig omkring år 1960, antagelig med Wilhelm Tønne som den første DDSS. Det var slik at embedet som Distrikts Deputert Stor Sire og distriktsorganisasjonen vokste frem etter hvert som Ordenen vokste frem. Selv ble jeg ble utnevnt i embedet som DSS i 2005.

– Hvor mange loger har du i ditt distrikt, når ble den eldste stiftet og når ble den yngste stiftet?

– I distrikt nr. 10 er det syv loger og en leir. Den eldste, loge nr. 35 Heidmark, ble stiftet i 1952 og den yngste, loge nr. 130 Eystir i 1996. Opprinnelsen til loge nr. 35 Heidmark var Hamar Broderforening som ble stiftet 3. februar i 1950 av 13 brødre. Antall brødre vokste til 51 på to år og logen ble stiftet 21. mars 1952 med loge nr. 2 Eidsvold som moderloge. Wilhelm Tønne var logens første OM.

– Hvordan har medlemstilveksten i distriktet vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelse?

– I likhet med andre distrikter sliter vi med å opprettholde medlemstallet. Til tross for nesten nitti innvielser de siste fire årene, har distriktet en netto avgang på seksten medlemmer. Positivt er det dog at vi i 2013 har en netto tilgang på ni. Dette kan gi et lite håp om at en negativ trend er i ferd med å snu. Like viktig som å

DSS Kolbjørn Hellum.

Foto: Jon Esben Johnsen

Intervju med Distrikts Stor Sire Kolbjørn Hellum

verve medlemmer er det å hindre avgang av andre grunner enn død.

– Har ditt distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre distrikter du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

– Tror vel ikke at vi har noen spesielle utfordringer i forhold til andre, men hovedfokus må være å gjøre logemøtene til gode opplevelser for brødrene både når det gjelder etisk innhold og sosialt samvær. Dette er jo helt i tråd med Stor Sires understrekning av at alle logemøter må være slik at de gir lyst til å være med på flere.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikts Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

– Embedet som DSS har gitt meg stor lærdom om Ordenen, noe som jeg forsøker å bringe videre til enhetene. Jeg blir alltid møtt med stor respekt ute i logene og føler meg godt mottatt. Gjennom nå snart ni år i embedet har jeg møtt utallige positive og glade brødre, noe som gir stor inspirasjon i arbeidet. Min positive oppfatning av Odd Fellow Ordenen er nok mange ganger forsterket gjennom disse årene takket være all lærdom og gode kontakter både oppover og nedover i organisasjonen.

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?

– Jeg skulle gjerne bidratt enda mer til å gjøre Ordenen og dens idealer

Til høyre: Distriktsrådet i Odd Fellow Distrikt nr. 10: DSS Kolbjørn Hellum, Storrepr. Arne Engh Leir nr. 10 Østerlen, Storrepr. Tor Krotseng, 35 Heidmork, Storrepr. Rune Anker Sperre, 37 Voluntas, Storrepr. Tore Høgetveit, 59 Herman Anker, Storrepr. Steinar Johansen, 63 Anders Sandvig, Storrepr. Harald Rognås, 75 Veritas, Storrepr. Arne Aafoss, 99 Petrus Beyer, Storrepr. Viggo Bårdseng, 130 Eystir.

HP i Leir nr. 10 Østerlen, Erik Gaalaas Engesveen.

bedre allment kjent. Det er ikke nok med et par informasjonsmøter og et Åpent hus arrangement en gang i blant. Jeg tror at flere slike arrangementer lokalt tilknyttet Ordenshusene vil være positivt for medlemsutviklingen.

Distriktsrådet avholder 3 til 4 møter i året hvor det planlegges aktiviteter som embedsmannsinstallasjoner, distriktsstorlogemøte, instruksjon for nye embedsmenn, valg av delegater til Storlogemøte, og ikke minst formidling av informasjon fra Storlogen videre til enhetene.

DISTRIKT 10 DRIVER PROSJEKTET «SIRIUS ØST».

I statuttene for Sirius Øst – Odd Fellow Ordenen, står følgende:

Organisasjonens formål er å gi Odd Fellow medlemmer anledning til å være medmennesker til stede ved Stråleterapienheten, Sykehuset Innlandet Helseforetak Gjøvik. I denne funksjonen er medlemmet «Pasientvert». Pasientverten skal være et medmenneske for pasienter ved Stråleterapienheten og tilby en enkel servering til pasientene og eventuelle ledsagere.

Styret for Sirius Øst består av de to Distriktsrådene i Distrikt nr. 10. Styrets leder er Distrikts Stor Sire, og skifter for hver valgperiode mellom de 2 DSS. For

ODD FELLOWLOGER OG -LEIRE I DISTRIKT 10:

35 HEIDMORK	HAMAR	1952
37 VOLUNTAS	GJØVIK	1952
59 HERMAN ANKER	HAMAR	1958
63 ANDERS SANDVIG	LILLEHAMMER	1959
75 VERITAS	FAGERNES	1966
99 PETRUS BEYER	GJØVIK	1979
130 EYSTIR	ELVERUM	1996
LEIR NR. 10 ØSTERLEN	VANDRELEIR	1964

Distrikt 10 og Gjøvik Sykehus – er samarbeidspartnere i «Prosjekt Sirius».

2013 har DSS Lisbeth Wictorsen fungert som styreleder.

I 2013 har det vært til stede pasientverter ved Stråleterapienheten 5 dager i uka unntatt påskeuka og romjula. Dvs. det har vært vakter i 247 dager i 2013 og med 2 personer pr. vakt utgjør dette 494 vakter. Både pasienter og ansatte ved Stråleterapienheten og Sykehusets ledelse setter stor pris på det arbeid som utføres av våre søstre og brødre og

ledsagere. Blant de søstre og brødre som er pasientverter er det en alminnelig mening at det er et givende arbeid som gir mye igjen til hver enkelt.

LEIR NR. 10 ØSTERLEN – 50 ÅR

Leir nr. 10 Østerlen ble stiftet 25.04.1964, og kan således feire 50 år dette året. HP i jubileumsåret er Erik Gaalaas Engesveen.

MANCHESTER UNITY?

AV TORE BESSE LUND ANDERSEN

MEN DET ER JO BARE ET FORSIKRINGSSKAP!

Da det ble kjent at jeg hadde valgt Manchester Unity som mitt akademiprojekt, ble jeg kontaktet av en ordensbror, som noe undrende sa: «Manchester Unity? Men det er jo bare et forsikringsselskap! Hvilken interesse kan vel norske Odd Fellows ha av et slikt prosjekt?»

En bastant påstand fra en kjær brors side, men holder den vann? I så fall må det ha lyktes meg å føre hele ledelsen i Odd Fellow Akademiet bak lyset ved at jeg har fått det til å godta Manchester Unity som et forskningsprosjekt, som norske og for all del også skandinaviske og kanskje til og med europeiske Odd Fellows ikke bare kan ha gagn og glede av, men som de faktisk også kan lære noe av.

Før vi dømmer Manchester Unity nord og ned som noe oss fullstendig uvedkommende, vil jeg at vi i første omgang ser litt nærmere på dette «forsikringsselskapet». Og siden jeg har valgt Manchester Unity IOOF som mitt forskningsprosjekt, tillater jeg meg å spørre mine eventuelle kritikere om de vet hva IOOF står for i denne sammenheng – og om de har lagt merke til at disse fire bokstavene også finnes i logoen til Den Uavhengige Norske Storloge? Bortkastet spørsmål; selvsagt vet de at disse fire bokstavene, IOOF, står for Independent Order of Odd Fellows, hvilket er utlagt: «Den Uavhengige Orden av Odd Fellows». Men er leserne klar over at det var Manchester Unity of IOOF, som første gang tok disse fire ordene i bruk og i 1826 overførte dem til vår egen ordensgren, Sovereign Grand Lodge på det Fri-brevet som Thomas Wildey da fikk med seg hjem til Amerika?

Men om altså Manchester Unity er et forbund av Odd Fellows, så skal vi heller ikke stikke under teppet at dette forbundet opp gjennom hele sin historie både har vært en sparebank og ganske riktig også et stort forsikringsselskap, som i begge tilfelle har vært offentlig tilgjengelig for alle, også for utenforstående ikke-medlemmer.

Selv om det i utgangspunktet var

medlemmer av Grand United Order, en langt eldre Odd Fellow Orden enn Manchester Unity som først brakte Ordenen til USA (en orden som Thomas Wildey også var tatt opp i), så var det likevel Manchester Unitys lovverk og ritualer som vant innpass i det som etter få år skulle bli Sovereign Grand Lodge. Og for å sette det hele ettertrykkelig på plass, så var og er den amerikanske Ordensgren også en enorm sparebank og en formidabel pengemaskin – om enn ikke tilgjengelig for offentligheten. At den norske Storloge ikke har opprettholdt den tradisjonen, skyldes ganske enkelt at den aldri har hatt noe å opprettholde i så måte i og med at Stor Sire Petrus Beyer avskaffet ordningen for Den Danske Storloges vedkommende før Odd Fellow Ordenen ble gjenopplivet her i landet i 1907–1908. Og selv om Petrus Beyer også klarte å så et «ugress» blant Odd Fellows i hele Skandinavia som gikk ut på at Manchester Unity utelukkende var et forsikringsselskap, etter at han overtok som Stor Sire og innførte Ordenen til Sverige, Island og Norge, er min ærbødige påstand at dette Ordensforbundet som jeg har valgt som mitt forskningsprosjekt, slett ikke bare er et forsikringsselskap, men et fullverdig og likestilt Odd Fellowforbund med vårt eget SGL! – Og hvem har vel hørt om et forsikringsselskap med hele seks gradritualer: Wellcome, White, Blue, Scarlet, Golden og Purple, alle med sine særskilte belæringer, som i noen tilfeller også går langt utenpå våre egne?

Manchester Unity er en Odd Fellow Orden med valgte embedsmenn som hos oss. Deres symboler, sinnbilder, håndgrep, tegn og passord står i mange henseende heller ikke tilbake for noen av våre egne.

Bakgrunnen for den katastrofale oppfatningen som har fått feste seg i våre så «sarte» Odd Fellowsinn, ligger i at våre amerikanske ordensfedre i 1842 valgte å bryte med Manchester Unity etter mer enn 20 års nært og tett samarbeid. Men denne bedrøvelige beslutningen gir ikke oss noen rett til å tale nedlatende om en Orden som arbeider etter de samme etiske prinsipper som vi gjør, hvor Vennskap, Kjærlighet og Sannhet har samme sentrale plass som hos oss.

Der Manchester Unity virkelig er for-

skjellig fra vår ordensgren, er at den bokstavig talt flagger for all verden at den ikke bare i lære, men også i praksis vil trø i fotsporene etter «Den gode samaritan» mens vi hos oss «går stille i dørene» og ikke reklamerer for noe som helst, og slett ikke for oss selv, noe vi nok har tapt ikke så rent få potensielle brødre og søstre på opp gjennom årene!

I våre loger har vi sykekomiteer og nemnd for omsorg. I Manchester Unitys loger er det oppnevnt sykebesøkere, som har ansvar for å besøke syke medlemmer i hver sine tildelte distrikt. Disse ikke bare besøker sine syke ordenssøsken for å se hvordan det står til. De formidler også logens hjelp og støtte, praktisk og også økonomisk når de ser at det er behov for det. Vi sier at vi tar oss av enker og foreldreløse. Det samme gjør også de. Men de gjør det i sine lokale miljø så lenge det er behov for det, ikke som oss som overlater det hele til SOS Barnebyer og andre humanitære og religiøse instanser etter at vi har skranglet sammen et passe stort beløp.

Manchester Unitys ordenssøsken går mann av huse for å følge en avdød bror eller søster til sitt siste hvilested. De møter i hundrevis; går i lange prosesjoner til kapellet og så til graven hvor hver enkelt går forbi på to rader og dekker kisten med en kvast timian; en siste, bedrøvet hilsen til den avdøde med et inderlig håp om en gang å kunne møtes i den store Oddmesters skjød i den himmelske loge. For oss

later det til det å følge en ordenssøsken til sitt siste hvilested, stadig vekk bare byr på større problemer – og færre og færre møter.

Vi skryter oss imellom av våre landsaker. Og vel og bra er det. Den første etter krigen, var hjemmet for døve, multihandikappede barn på Sukke i Andebu. Manchester Unity har fra tidlig på 1850-tallet drevet barnehjem og skoler for foreldreløse barn med alle slags skavanker.

Vi syntes vi samlet inn et eventyrlig beløp til en redningskrysser da vi fikk nok til to. Våre «Odd Fellowsøsken» i Storbritannia har i mer enn 150 år satt den ene redningsbåten etter den andre på sjøen utenfor sine kyster og stilt med mannskap som opp til flere i året setter sitt eget liv i fare for å komme nødlidende til hjelp. Hvem kan da – med hånden på hjertet – påstå at våre «ordensbrødre» i dette «forsikringsselskapet» ikke er sanne Odd Fellows?

Som vår egen Orden, så har også Manchester Unity opplevd en veritabel rekrutteringssvikt. Og som i Danmark, er flere av dem blitt lagt ned. Og dette begynte så tidlig som i 1911. Og selv om de like etter andre verdenskrig opplevde en «rekrutteringsboom», så var rekrutteringen på et historisk lavmål i 1980. Da gikk det så vidt at Ordenens direksjon overveide å legge ned hele virksomheten. Men da dette ble kjent, våknet medlemmene. Og i dag er Manchester

Unity en av Storbritannias mest fremgangsrrike organisasjoner og teller mer enn 100.000 aktive medlemmer med et levende logearbeid spredt rundt omkring i hele Storbritannia.

Omkring 1850 fremstod the Independent Order of Oddfellows Manchester Unity Friendly Society som det største og rikeste velferdstiltaket i Storbritannia. Denne veksten var først og fremst ansporet av den industrielle revolusjon; en utvikling, som fikk i gang en enorm arbeidsmigrasjon fra landsbygda til de stadig voksende industribyene. Og ettersom det på den tiden ikke var noen velferdsstat å støtte seg til, ingen individuelle forsikringsordninger og heller ikke noen fagbevegelser, viste det seg snart at arbeiderbefolkningen fikk et økende behov for gjensidig støtte og beskyttelse.

Bare ved å slutte seg til vennsamfunn (Friendly Societies) hvor gjensidige velferdsordninger og rent praktiske hjelpetiltak var et medlemsgode, kunne vanlige mennesker forsikre seg selv og sine familier mot sykdom, invaliditet og død. Og her kunne ingen måle seg med Odd Fellowbevegelsens vennsamfunn!

Da den liberale regjeringen til Asquith skulle innføre Lov om nasjonal forsikring (the National Insurance Act) i 1911, ble Odd Fellowbevegelsens forsikringsmatematisk beregninger brukt som modell med sikte på å utarbeide en rimelig ballansert beregning på forholdet mellom

trygdeavgift og utbetalingskrav.

På den tiden var Oddfellowbevegelsen verdens største velferdsinstitusjon. Og da folk flest i Storbritannia oppfattet slike institusjoner som ensbetydende med alt som het helse og velferdstiltak, gjorde Staten etter andre Verdenskrig derfor hva den kunne for å knytte nøkkelpersoner i Oddfellowordenen til seg med sikte på å få dem til å forestå ledelsen av den nyopprettede nasjonale helse- og velferdstjenesten. Grunnen til dette var at Oddfellowordenens ledersjikt ble oppfattet som landets beste «pengeynglere» og følgelig svært ettertraktet. Og i så måte er det morsomt å peke på at den norske folketrygden av 1967 faktisk bygger på tilsvarende britiske av 1948 og at det totale forsikringssystemet som Manchester Unity hadde utviklet frem til 1948, i vesentlig grad også har vært til velsignelse for hele den norske befolkningen fra sist på 1960-tallet.

I tiden etter 1948, fortsatte Ordenen å tilby sine medlemmer denne unike blandingen av trygdeytelser, omsorg og støtte i form av praktisk og eller økonomisk hjelp.

Ut gjennom den siste halvdel av det 20. århundre, gikk Selskapet over til å tilby allmenntrettede, økonomiske tjenester, men besluttet i 1969 å avskaffe ordningen med personlig økonomisk understøttelse og heller konsentrere oppmerksomheten om en medlemsrettet omsorgs- og sosial støtteordning.

Følgen av dette var en strategisk beslutning om å sette søkelyset på aktiviteten til samtlige organisasjonsgrener med sikte på å engasjere medlemmene til å ta en mer aktiv del i Ordenens lokale gjøremål, og til å sørge for å få yngre medlemmer på frivillig grunnlag til å yte personlig omsorg og praktisk hjelp til eldre og gamle medlemmer.

Således har Odd Fellow Ordenen gått sirkelen rundt for å forvisse seg om at medlemmene kommer sammen for å glede seg over de sosiale sidene ved livet, men også for å støtte hverandre i nødstider. Og fortsatt fornyer og videreutvikler Ordenen sine tjenester og økonomiske støtteordninger for fortsatt å kunne hjelpe sine brødre og søstre. De fleste logene rundt om i Storbritannia har sine egne sosialaktiviteter og sørger for hjelp og støtte til medlemmer i nærområdet.

Ordenens tilknytning til Borgerrådgivningsbyrået (The Citizens Advice Bureau) garanterer for effektiv støtte til samtlige medlemmer innen hele nasjonen. Og Ordenens uttalte mål er å ville være til stede for medlemmene minst 200 år inn i fremtiden.

Ordenen driver et samfunnsbasert barmhjertighetsarbeid, og dens medlemmer har gjennom hele dets historie lang erfaring i å bygge opp vennskap og å hjelpe mennesker ut av sosial nød. Og Ordenens mer enn 100.000 medlemmer som er spredt utover i alle deler av befolkningen, og som utgjør et landsomfattende og lokalt nettverk i stadig fremgang, arrangerer og gjennomfører en rekke sosiale aktiviteter gjennom sine lokale loger i deres egne nærmiljø. Og disse er ikke åpne utelukkende for logenes egne medlemmer. Også ikke-medlemmer har adgang til flere møter som arrangeres av lokale loger. Det er som å ha en krets av venner rundt seg – ikke bare i nærmiljøet, men ut over hele landet – som deler alt godt med hverandre, og som alltid er rede til å trå til med hjelp når som helst det måtte være behov for det.

Ordenen ble offisielt stiftet i 1810 for å forsikre, ta vare på og dra omsorg for sine medlemmer i en tid da velferdsstaten, fagforeninger og nasjonale helsetjenester måtte fortone seg som den reneste utopi. Målet den gang var å bistå medlemmene med hjelp når behovet var der; en tradisjon som fortsatt er høyst levende.

Ettersom det er medlemmene selv – og ikke spekulative aksjonærer – som eier Ordenen med alle dens virksomheter, kommer alle dets inntekter medlemmene til gode i form av økonomiske støttetiltak. Og det innebærer at alle medlemmer og deres familier har krav på å få dekket sine utgifter til ethvert omsorgsbehov eller helsetiltak over Odd Fellows Care Service. Et velferdsnettverk bestående av

spesielt oppnevnte sykebesøkere, sørger for at samtlige medlemmer som ber om støtte, omgående får hjemmebesøk og nødvendig hjelp.

Som foreskrevet i retningslinjene for samarbeidet med Citizens Advice Bureau, har medlemmene dessuten adgang til å nyttiggjøre seg Odd Fellows Advice Service for å innhente juridisk rådgivning og bistand m. m.

Manchester Unity IOOF er alltid på pletten når det er snakk om å skaffe midler til lokale og landsomfattende veldedighetstiltak – og står alltid i første rekke blant bidragsyterne når det gjelder økonomisk hjelp i forbindelse med nasjonale og internasjonale katastrofer. De enkelte loger skaffer midler til gode, lokale formål, mens Selskapet som sådan trår til med store beløp på landsbasis. Således kan nevnes at Manchester Unity i forbindelse med 200-årsjubileet sitt i juni 2010, samlet inn rundt £40.000 til et medisinsk brystkreftforskningsprosjekt.

Odd Fellows mange støttetiltak og ulike tjenester finansieres ved hjelp av en lang rekke sikre verdi- og pengeplasseringer.

En av Manchester Unitys målsettinger er å forsikre seg om at medlemmene får mest mulig ut av livet sitt og legger til rette for at de får muligheter til å ta del i et aktivt sosialt liv, komme sammen, ha det hyggelig og glede seg i hverandres selskap. Således arrangerer Ordenen hvert eneste år tusener av sosiale sammenkomster og møter utover hele Storbritannia, som eksempelvis: hyggelige «bli kjent med hverandre»-aftener til frokostkaffe, øl og bowlingaftener eller teaterbesøk, middagsdanstilstelninger, turer til historiske områder, juleselskap eller utendørs sommerfester, spørrekonkurranser, kjøp og salg av bøker, skattejakt, ferie og feriereiser, instruktørkurser, allsangaftener, samtaleaftener, darts og dominoaftener, kveldssammenkomster for nye medlemmer, kurs for akvarellmalere, auksjoner til støtte for barmhjertighetsfond, hageeiernes spørsmålstime, aftener med vurdering av antikviteters verdier. . . og mye, mye annet. Og sentralt i det hele: de menneskene som deltar – alminnelige livsglade mennesker.

Den som leser Manchester Unitys historie, vil forstå at både Odd Fellow Ordenen og Frimurerordenen kan spore røttene sine tilbake til det 12. og 13. århundres håndverkerlaug. Dertil så har Manchester Unity noen seremonielle sider; bånd til arv og tradisjoner med røtter til en fjern fortid. Og Ordenen ser disse i det samme lys som folk flest betrakter «the Trooping of the Colour», åpningen av Parlamentet og tilsvarende kjente britiske tradisjoner. De utgjør viktige bånd til hele folkets felles fortid og tradisjoner som er vel verd å ta vare på. Men som organisasjon er Odd Fellow Ordenen svært forskjellig fra Frimurerordenen. Og hvem som helst kan bli en Odd Fellow, bli medlem av en Orden som legger stor vekt på å komme nåtidens nødstedte medmennesker til unnsetning – og da ikke minst når det gjelder den sosiale siden av livet og å hjelpe sørgende og dem som føler at livet går dem imot. Således er Manchester Unity en gjensidig veldedighetsorganisasjon som har til hensikt å bedre sine medlemmers livskvalitet.

I Manchester Unitys logo er det et våpenskjold. Dette er forsynt med en rekke sinnbilder. Sentralt i disse er Det Altseende Øye. De tre kjedeled øverst på skjoldet, symboliserer Odd Fellows motto – Vennskap, Kjærlighet og Sannhet. Skriftrullen gjentar mottoet på latin – «Amicitia, Amor et Veritas». Timeglasset er en stadig påminnelse om at tid kommer og tid går. Bikuben symboliserer arbeidssomhet og sparsommelighet med sikte på å sikre en trygg fremtid. De kryssede nøkler uttrykker klokskap (i form av kunnskap og innsikt) og sikkerhet (i form av beskyttelse og vern). Lammet og flagget symboliserer den absolutte uegenlyttige selvpoppofrelse. Englands Rose som er plassert midt på skjoldet, er omgitt av Skotlands Tistel, Wales Purreløk og Irlands Trekløver. Samlet symboliserer disse både nasjonens og Ordenens enhet.

Alle disse sinnbildene (korset, lenkene, etc.) er alltid fremstilt i gull for å synliggjøre Ordenens Gylne Regel – «Gjør mot din neste hva du ønsker din neste skal gjøre mot deg».

BETRAKTNINGER FRA DET EUROPEISKE STORLOGEMØTET I KØBENHAVN

Utsnitt av det vakre Odd Fellow Palæet i København.

embedsgjerning. Likeledes under forhandlingene påfølgende dag imponerte han med tålmodig ro uten å vise preg av følelsen å bære sprikende staur.

Samme stolthet følte vi da vår egen søster Dep Stor Sire Tove Aalborg ble enstemmig valgt til Europeisk Dep Stor Sire – den første norske kvinne i det europeiske storloge kollegiet! At det uten kommentarer ble gitt dispensasjon fordi hun allerede bekler det nest høyeste embedet i nasjonal storloge, er ytterligere en tillitserklæring til henne.

Den største begivenheten under møtet var uten tvil innvoteringen av Polen som nytt medlem i Den europeiske Storlogen. Forrige gang det ble etablert en Storloge i Europa var i 1984 da Finland fikk sin. Gleden i øynene på de tre polske deltakerne var ubeskrivelig og vil bli husket for alltid.

Kan man tenke seg en vakrere Odd Fellow ramme rundt et slikt arrangement? Odd Fellow Palæet har ligget der som en majestetisk perle hver gang jeg tidligere har kjørt ned Bredegade i København. Å få oppleve praktbygget i bruk på alle måter for flere enn 200 søstre og brødre fra mange land, var betagende og sterkt. Og når så våre danske venner hadde organisert det hele på en forbilledlig måte, reiste man hjem med en takknemlig følelse av å ha fått ta del i en stor og rik opplevelse. Og med minnet av tre par strålende polske øyne.

«Visdommens egentlige vesen er uselviskhet!» Eks Stor Kapellan Rolf Nordenstams kloke ord brente seg fast i sinnet. På siste dag av Det Europeiske Storlogemøtet gikk han gjennom verdigrunnlaget i den Europeiske Storlogegraden. Innholdet som resiteres fra stolene ved gradtildelingen, er en intellektuell utfordring, også fordi det ikke alltid fremføres med engelsk-språklig tydelighet. Derfor er br Rolf Nordenstams foredrag på søndag en forutsetning for at det gripende stoffet i gradens ulike sider skal nå frem til resepiendene. Men kanskje burde fremtidige innholdsforelesninger skje umiddelbart etter opplevelsen inne i logesalen – og på flere språk? Gradens tekst er så mettet av visdom at søstre og

brødre så tett på tildelingen som mulig burde få tid til å fordype seg i den vakre filosofiske tenkningen som br Eks Stor Kapellan har lagt inn i den.

Kanskje er vi i vårt land mer enn andre opptatt av det seremonielle ved slike tildelinger, for jeg griper meg i å tenke at den fysiske tildeling til hver enkelt også kunne gjøres på en mer verdig måte. Istedenfor å bane seg vei blant rekker av søstre og brødre med et brett med juveler kunne resepiendene på to rekker kommet frem og med et håndtrykk motta sitt insignium.

Samtidig satt man der med en viss patriotisk stolthet over den stil og verdighet som alltid følger vår norske Europeiske Stor Sire Harald Thoen i hans

ODE TIL LIVET

(Den dør langsomt)

Langsomt dør den som forblir
en slave av sine vaner
den som hver dag vandrer
i samme spor
den som ikke forandrer retning
den som ikke tar sjanser
eller skifter farge på klærne
den som ikke snakker
med ukjente.

Den dør langsomt, som unnlater
å følge en lidenskap,
den som sverger
til svart fremfor hvitt
og til pirkete detaljer
fremfor et vell av følelser,
som får øynene til å gløde,
som forvandler gjesp til smil,
Som får hjertet til å banke,
fordi noe har gått galt
eller av følelsesaffekt.

Langsomt dør den
som ikke endevender sitt bord.
Den som er ulykkelig
i sitt arbeid,
den som ikke risikerer,
den som ikke tør følge en drøm,
den som ikke tillater seg selv,
minst en gang i livet,
å bryte med all fornuft.

Langsomt dør den som ikke leser,
den som ikke reiser,
den som ikke lytter til musikk,
den som ikke finner nåde
i sitt eget dyp.
Den dør langsomt,
som ødelegger egenverdet
den som ikke tar imot hjelp,
den som ustanselig klager
over egen ulykke
eller over det ustoppelige regnet.
Langsomt dør den
som forlater en plan
for den har begynt,
den som ikke spør
om ting han ikke vet,
den som ikke svarer
når noen spør om noe han vet.

La oss unngå
denne langsomme død.
La oss huske
at det å være i live
krever en større anstrengelse
enn kun å puste,
bare med en glødende tålmodighet
kan vi finne veien
til en glitrende glede...

Pablo Neruda

SYMBOLENES VERDEN OG ODD FELLOW ORDENEN

Gammel modell, tilhørende Per Espen, av dødinghode med korslagte lårben, som det nye symbolet er basert på.

Odd Fellow Ordenen slik vi kjenner den, har røtter tilbake til gilder, laug og friendly and fraternal societies. Når vi sier dette glatt og greit som en del av «den Ordensmessige barnelærdom», glemmer vi lett at datidens ordensmedlemmer ikke uten videre kunne lese og skrive. Det er egentlig ikke særlig mer enn de siste hundre årene at analfabetismen forsvant på bred front i Europa. Ennå er det lommer på kontinentet hvor leseferdighetene ikke er særlig bedre enn i middelalderen.

SYMBOLER OG SINNBILDER

I dag bruker vi symboler og sinnbilder som supplement til tekster. Ordener som vår egen er etter hvert blitt ganske ordrike. Det var de ikke tidligere, i alle fall ikke det vi kaller «vertshusperioden». Denne vertshusperioden har alle gamle Ordener vært igjennom både på Kontinentet, i England og i USA.

For vår egen Orden ble det både i England og USA produsert en rekke symboler til «daglig bruk». Kopper, skåler, asjetter, krus til daglig bruk og påminnelser. Men også små gjenstander som medlemmene kunne ha på seg som smykker og kjennings-tegn. I dag er det en parallell utvikling i tilknytning til det vi kaller pins og medaljer.

DØDEN OG LIVET

Et element i mange Ordners påminnelser opp gjennom tusenårene er knyttet til den latinske formelen: «Memento Mori» - husk at du skal dø. Romerske keisere som etter en

Ole Petter Rasch-Olsen har i 2014 gjenskapt det gamle symbolet i 14 karat gull og emalje.

seier kunne rammes av hybris – overmot – fikk en slave til å sitte bak seg på triumferden ved tilbakekomsten til Roma og viske keiserens i øret: «Husk at du skal dø!» Alle mennesker fødes og dør. Fødselen ligger bak oss, og døden ligger foran oss. Dette er en del av menneskehetens bevissthet, men den kan i visse livssituasjoner gå i glemmeboken.

SYMBOLER FOR VÅR TID

I mitt arbeid med Ordenhistorien ble jeg klar over at det også i Europa og Norge på slutten av 1800- og begynnelsen av 1900-tallet ble produsert en del kunsthåndverks-gjenstander til bruk blant Odd Fellows. Det gjaldt ikke minst skjorteknapper, mansjett-knapper og slipsnåler til mer praktisk bruk. I tillegg ble det laget et Ordenssymbol, ofte meget forseggjort, som skal minne alle om døden. Det er et dødinghode med korslagte lårben. Det har åpenbart vært laget av en rekke gullsmeder, og derfor fått ulik utformning. Dette skjedde i samme periode hvor det fantes en flom av Ordensringer av høyst forskjellig utformning. Nå er ringene

som brukes kommet inn i ordnede former. Symbolet som skal minne om «Memento Mori» har kun vært mulig å skaffe i antikvarier. Nå har gullsmedmester Ole-Petter Rasch-Olsen laget en ny utgave etter kopi fra to tidligere symboler. Disse eies av Eks Stor Sire Oddvar Granlund og Eks Stor Skattmester Per Espen. Dermed blir det anledning for alle dem som har gått og sett på dette klenodium i andre brødres urkjeder å skaffe seg et selv.

NÅ ER DET MULIG Å ANSKAFFE

Det går et rykte om at man i sin tid måtte være Eks Overmester for å kunne skaffe seg et slikt og å bære det. Om det en gang har vært sedvane, vites ikke med sikkerhet. Men ett er sikkert, nemlig at mange Odd Fellow brødre har sett et slikt symbol, og mange har etterspurt om det er mulig å skaffe seg et. Tidligere måtte man henvise til Ebay eller antikvarier som sjelden hadde noe slikt. Nå blir situasjonen en annen. Du kan ringe til Ole-Petter Rasch-Olsen på telefon 900 32 880.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Kikkan Karstensen (tv), OM Frank Ellefsen (midten), og Ingunn Lyngseth Holme (th), under overrekkelsen av pengegaven fra Loge nr. 89 Skagerak før jul.

34
48

DRIVER EN OMFATTENDE VIRKSOMHET

- Det har skjedd mye i KUP i år, og virksomheten vokser stadig. Pengegaven fra Loge nr. 89 Skagerak kommer godt med. Det sier daglig leder Jens Kristian Karstensen, eller bare Kikkan, og Ingunn Lyngset Holme, i Kirkens Ungdomsprosjekt i Kristiansand.

AV IVAR EIDSAA

Nylig kunne OM Frank Ellefsen overrekke en pengegave til KUP, et prosjekt logen har støttet i flere år. Og det er en svært omfattende virksomhet som Loge nr. 89 Skagerak støtter.

– Dere driver et flott arbeid som for tjener all mulig støtte og oppmerksomhet. Dere når ut til mange som ellers ikke ville fått hjelp, sa Frank Ellefsen, da han på vegne av logen kunne overrekke pengegaven.

KOMMER I KONTAKT MED MANGE

– Aktivitetsgruppene, gruppene for jenter med minoritetsbakgrunn og tiltaket for unge mødre er blitt videreført som

planlagt, og vi kommer stadig i kontakt med flere unge som trenger hjelp og støtte i en vanskelig hverdag. Arbeidet er meningsfullt og givende, og vi får mange gode tilbakemeldinger, sier Kikkan.

KUPs vennskapsbyprosjekt i Namibia er også i utvikling. Jonah Home, barnehjemmet KUP har støttet de siste årene, har vært gjennom en vanskelig omstillingsfase, men driften har blitt profesjonalisert og lokalene pusset opp.

– Den tøffe perioden har tross alt ført mye positivt med seg, og barna har det nå trygt og godt der, sier han.

I høst har to frivillige medarbeidere og to praksisstudenter fra sosionomstudiet ved Universitetet i Agder vært utplassert i Walvis Bay, og to av KUPs medarbeidere var på oppfølgingsbesøk i vennskapsbyen i oktober.

KRISTIANSAND FOLKEHØGSKOLE

KUP fikk en helt spesiell «julegave» før julehøytiden i fjor:

– Etter ti års søknadsprosess har vi endelig fått godkjenning for oppstart av «Kristiansand folkehøgskole» (KF) som starter opp høsten 2015. Det er gjort

vedtak om at styret for KUP vil fungere som styre for KF fram til høsten 2014, det vil ikke bli gjort noen ansettelser foreløpig, og det er nedsatt et utvalg som skal jobbe med folkehøgskolekonseptet fram mot oppstart om halvannet år. Skolen vil sannsynligvis leie Kristiansand feriesenter (Dvergsnestangen) i skoleåret, men det er ikke skrevet kontrakt ennå, sier Karstensen og Lyngset Holme.

KUPS LOFTSLOKALER

KUPs loftslokaler har vært under oppussing i høst, og KUP har både fått gratis arbeidskraft, gratis maling, et pent brukt kjøkken og masse god hjelp.

– Uten slik støtte ville vi ikke hatt mulighet til å pusse opp lokalene KUP hadde et tøft år økonomisk i 2012, og selv om virksomheten nå er i balanse igjen, ser det ut til at vi får mindre støtte enn forventet fra kommunen i 2014, så økonomistyringen må fortsatt være stram, sier de to.

– Derfor kommer pengegaven fra Loge nr. 89 Skagerak så godt med, sier Lyngset Holme.

DE NOMINERTE

TIL VALGEMBEDENE I STORLOGEN FOR PERIODEN 2014-2018 ER:

**TIL STOR SIRE
ER NOMINERT:**

Navn: **MORTEN BUAN**
Alder: 59 år
Loge nr. 139 Kong Haakon, Oslo
Bopel: Oslo
Nåværende embede:
Stor Sire

**TIL SØSTER DEPUTERT STOR SIRE
ER NOMINERT:**

Navn: **KARIN LILLESKARE**
Alder: 69 år
Loge nr. 85 Regnbuen, Oslo
Bopel: Lillestrøm
Nåværende embede:
Distrikts Stor Sire

**TIL BROR DEPUTERT STOR SIRE
ER NOMINERT:**

Navn: **MORTEN H. SØRAA**
Alder: 65 år
Loge nr. 32 Viken, Oslo
Bopel: Lillestrøm
Nåværende embede:
Distrikts Stor Sire

**TIL SØSTER STOR SEKRETÆR
ER NOMINERT:**

Navn: **SVANHILD SANDEM**
Alder: 68 år
Loge nr. 63 Sinceritas, Lillestrøm
Bopel: Fjærdingby
Nåværende embede:
Stor Sekretær

**TIL BROR STOR SEKRETÆR
ER NOMINERT:**

Navn: **STEINAR D. E. JANSEN**
Alder: 61 år
Loge nr. 52 Catena, Haugesund
Bopel: Haugesund
Nåværende embede:
Stor Sekretær

**TIL SØSTER STOR SKATTMESTER
ER NOMINERT:**

Navn: **VIVI S. UHRE**
Alder: 64 år
Loge nr. 23 Laboremus, Harstad
Bopel: Harstad
Nåværende embede:
Distrikts Stor Sire

**TIL BROR STOR SKATTMESTER
ER NOMINERT:**

Navn: **PAAL ØSTMOE**
Alder: 68 år
Loge nr. 32 Viken, Oslo
Bopel: Oslo
Nåværende embede:
Eks Overmester

NOMINASJONSNEVNDEN BESTÅR AV:

• HARALD THOEN, LEDER	DRAMMEN
• ANN EVY AURDAL	BODØ
• SIGRID RØDESEIKE	HAUGESUND
• RIGMOR TOU	STAVANGER
• ARNFIN EVJEN	OSLO
• BJØRN-ERIK HANSEN	HAMMERFEST
• PAUL NARUM	MOSS

EN DOLDIS OG VELGJØR

Ingeniør F. Selmer var en av de store navn innen entreprenørvirksomheten i Norge i store deler av 1900-tallet. Firmaet hadde også store prosjekter utenlands, blant annet i Australia. Da Oslo fra 1920-tallet skulle omformes fra en fattig småby til hovedstad, var Ingeniørfirmaet F. Selmer en selvsagt aktør. De Ordensfedre som sto bak kjøpet av «Bestefarstomten» hvor Stortingsgaten 28 nå ligger, gikk i samarbeid med F. Selmer for å reise bygningen. Det er en historie som både er kjent og har ukjente sider. Hvem F. Selmer var er nesten en gåte. De Tre Kjedeledd har snakket med Eks Stor Skattmester Per Espen som har gransket de historiske kilder.

PIONEREN: Ingeniør Johan Fredrik Selmer.

HAR SJEKKET RØTTENE: Eks Stor Skattmester Per Espen.

– Hvem var denne F. Selmer og hva står bokstaven F for?

– Han var født i Sunndal på Nordmøre 25. oktober 1876 og døpt Johan Fredrik Selmer. Faren var distriktslege. I 1896 tok han eksamen ved Trondhjems Tekniske Læreranstalt. Men han ville lære mer og var to semestre ved den kgl. Tekniske Høyskole i Dresden. Her lærte han om jernbetong, noe nytt i forbindelse med fundamenteringsproblemer.

Jernbetong eller armert betong, var tidligere bare benyttet av franske entreprenører.

Fredrik Selmer så mulighetene i denne teknikken. Han arbeidet flere år i Tyskland og i 1906 reiste han til New York for å lære mer. Han erfarte at tyskerne hadde kommet lenger i bruk av jernbetong. I mai 1906 kom han tilbake til Norge og realiserte sin drøm om eget firma. Hans spesialte, nemlig jernbetong, var ukjent i Norge. Han var pioneren.

– Hvor stort var firmaet på 1930-tallet?

– Høsten 1929 besluttet Selmer å omdanne sitt personlige firma til aksjeselskap. 1930-årene ble et revolusjonerende tiår for Ingeniør F. Selmer A/S. Det viser virksomheten hvor firmaet på denne tiden bygget følgende:

- Undergrunnsbanen i Oslo fra Majorstuen til Nationaltheatret
- Bybroen i Drammen (landets første betongbro).
- Norsk Hydros kaianlegg på Herøya.
- Horngården på Egertorget (Oslos første høyhus).
- Folketeaterbygningen
- Odd Fellow Ordenens Stamhus i Oslo..
- Fram - huset på Bygdøy.
- Hotel Continental i Oslo.

– Det snakkes fortsatt om at Selmer benyttet seg av helt ny teknologi da han bygget Odd Fellow Gården.

– Det er ikke riktig at han for første gang brukte den nye teknologien i Stortingsgt.28. Han startet tidlig å bruke jernbetong. Han brukte stålpløer av jern som ble sprøytet med betong. Første oppdrag med denne teknologien var et kaianlegg på Sørenga i 1929. Poenget med denne type fundamentering i ustabile grunnmasser er at de fortrenger mindre masse og tåler langt høyere belastning enn tradisjonelle betongpeler. Ved Folketeaterbygningen i Oslo, som ble bygget i 1932–33, ble det benyttet stålpløer sveiset sammen av to kanaljern til en hul kasseprofil.

Disse ble sprøytet med betongmørtel. Etter nedrammingen ble pælene kontrollert med lampe som ble firt ned i den hule pælen.

Samme metode ble benyttet ved Odd Fellow Ordenens nybygning i 1933-34.

– Hvordan kunne en liten Orden som Odd Fellow Ordenen ta fatt på et slikt løft?

I 1932 ble A/S Stortingsgaten 28 stiftet av noen meget optimistiske og vågale Odd Fellows i Oslo. Aksjekapitalen var på hele kr. 3.150.-. Snakk om optimisme. Hva de tenkte på etter dagens målestokk kan en virkelig spørre seg om. En ting er helt sikkert, nemlig at de hadde en brennende tro på, at Ordenen ville vokse og bli betydningsfull i Oslo og i landet forøvrig.

Finansielt hadde de ingen mulighet til å gjennomføre et så gigantisk prosjekt. De «reddende engler» var logebror og ingeniør Adolf Lie. Han var ansatt hos Selmer. Den andre «engelen» var entreprenør F. Selmer selv. Senere Stor Sire Olaf Hallan sier i beretningen til gårdens 25-årsjubileum at byggingen av Stamhuset i Oslo ikke hadde blitt en realitet uten Fredrik Selmers finansielle bistand på kr. 1.125.000.-.

– Hvorfor gjorde Selmer dette?

– Hvis det var for å tjene penger er svaret er så vidt jeg kan lese av historien et klart nei. Stiller vi spørsmål om han var filantrop eller mesen så tror jeg også at svaret er nei.

Så langt jeg kan forstå var han opptatt av én ting, nemlig det å prøve ut nye teknikker og å sette avtrykk etter egen virksomhet i Oslo sentrum. Og det har han da virkelig oppnådd. Når vi ser på listen over hans byggevirksomhet er det jo imponerende at ett firma kan vise frem så mange markante byggverk. Og Odd Fellow Gården er kanskje den fremste.

– Hvem var da mennesket Johan Fredrik Selmer?

– Ja, hvem var denne mannen som ble en av landets største pionérer innen byggebransjen?

Jeg var så heldig å treffe ham to ganger i 1961. Han var en gammel, litt krokrygget og stillferdig mann. Han minnet mest om en gammel bestefar. Jeg var den gang ansatt hos Harald A. Møller A/S, som var importør av Magirus-Deutz lastebiler. Vi hadde solgt to biler til Ingeniør F. Selmer A/S og jeg overleverte bilene i Hausmannsgaten 34.

Selmer selv var til stede og stilte meg en rekke tekniske spørsmål som jeg heldigvis kunne svare på. Så forsvant han like stillferdig inn på kontret sitt igjen. Ingen kunne ane at dette var en av de største entreprenører Norge har hatt.

ØRER FOR ODD FELLOW ORDENEN

SATT SITT PREG PÅ SENTRUM: Ingeniør F. Selmer har satt sin signatur på mange av byggene i Oslo Sentrum og utenfor: Øverst til venstre: Stamhuset i Stortingsgaten 28. Øverst til høyre: Horngården på Eger-torget. Midtbildet: Hotell Continental. Under: Bybrua i Drammen.

– Hva kunne være grunnen til F. Selmers store velvilje overfor Odd Fellow Ordenen?

– Det vi vet om personen er at han var en meget nøysom mann. Han spiste sin matpakke på kontoret. Var enkel i sin livsførsel. Hadde ingen nær kontakt med sine ansatte, men var opptatt av deres ved og vel. Han var også usedvanlig kreativ og løsnings-

orientert. Han likte seg godt på byggeplasser sammen med sine ansatte, men holdt etter hva jeg forstår avstand. Det er mulig at han hadde sympati med Odd Fellow Ordenen. I så fall hadde han nok fått denne sympatien gjennom vår logebror Adolf Lie. Men det som nok i første rekke har drevet ham til å gi så vesentlige bidrag til den bygningen som ble Ordenens Stamhus i Oslo, var nok de fag-

lige og skapende interesser. Han var levende opptatt av byggefaget og å være i forkant av utviklingen. Vi i Odd Fellow Ordenen har all grunn til å vise Johan Fredrik Selmer vår dypfølte takk. Uten hans faglige og økonomiske bidrag, hadde Ordenen aldri kunnet realisere dette praktbygget i Oslo sentrum.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

HIMMEL OG JORD

Det er merkelig at forkynnelse, presentasjon og religions praktisering ikke følger med i den voldsomme kunnskapsutviklingen, som har funnet sted i den senere tid. Etter å ha sett TV programmet «Planeten vår» på NRK, har forståelsen for skapelsen av vår jord falt på plass for min del. TV-serien viste at i et endeløst verdensrom eksisterte det en stor mengde masse fordelt på små og store planeter og asteroider. Disse kolliderte, bygde seg opp, og utviklet seg til kloder. I vårt solsystem utviklet det seg, etter at grunnlaget var lagt og forholdene etter hvert ga muligheter for det, til liv på Jorden.

«I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden. Jorden var øde og tom, mørket lå over dypet, og Guds ånd svevde over vannet.»

Vitenskapen mener at havet ble skapt av asteroider bestående av is som traff jorden, og skapte vann og atmosfære på den golde planeten. Spørsmålet blir da, kan disse isblokkene også ha overført livet til jorden i form av dypfryste celler? Vi bruker nå den samme teknikken ved kunstig befruktning, hvor sædceller blir dypfryst og lagret til senere bruk, og dette kan være svaret på hvordan livet oppsto på jorden. Kom det første livet som levde i havet på jorden utenfra? Svevde Guds ånd over vannet i asteroidene før de kom til jorden, mens vannet er kommet til jorden den 2. dag i skapelsen. Det er tydelig at forfatteren av skapelsesberetningen er klar over vannets dominerende rolle i skapelsen av liv som ender med mennesket. I Bibelens skapelsesberetning heter det: (forkortet utgave.)

1. dag: *Da sa Gud: «Det skal bli lys!» Og det ble lys.*
2. dag: *«Det skal bli en hvelving midt i vannet! Den skal skille vann fra vann.»*
3. dag: *«Vannet under himmelen skal samle seg på ett sted! Det tørre landet skal komme til syne. Vekster skal gro på jorden, planter som setter frø, og frukttrær som bærer frukt med frø i, av alle slag.»*
4. dag: *«Det skal bli lys på himmelhvelvingen til å skille dag fra natt! Gud laget de to store lysene, det største lyset til å herske over dagen og det minste lyset til å herske over natten, og stjernene.»*
5. dag: *«Vannet skal myldre av levende skapninger! Fugler skal fly over jorden, under himmelhvelvingen. Og Gud skapte de store sjødyrene og hver levende skapning av alle de slag som vannet kryr og myldrer av, og alle slags fugler med vinger.»*
6. dag: *«Jorden skal bære fram alle slags levende skapninger: fe, kryp og ville dyr av alle slag!» La oss lage mennesker i vårt bilde, så de ligner oss! De skal råde over fiskene i havet og fuglene under himmelen, over feet og alle ville dyr og alt krypet som det kryr av på jorden. Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, som mann og kvinne skapte han dem. Gud velsignet dem og sa til dem: Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden og legg den under dere! Dere skal råde over fiskene i havet og over fuglene under himmelen og over alle dyr som det kryr av på jorden. Og Gud sa: Se, jeg gir dere alle planter som setter frø, alle som finnes på hele jorden, og alle trær som bærer frukt med frø i. Det skal dere ha å spise.»*

Eks Storrepresentant Odvar Schrøder.

Beretningen i Første Mosebok som er forfattet for over 3200 år siden, samsvarer stort sett med den vitenskapelige forklaringen, bortsett fra det som skjedde den 4. dag, da Gud skaper lys for andre gang. Riktignok hadde jorden på et tidspunkt to måner som kolliderte og skapte en – nemlig vår måne, men det er vel lite sannsynlig at det før det ville være mulig for vekster å gro på jorden?

Den største innvendingen mot den mektige og vakre skapelsesberetningen har vært tidsbegrepet med dager, men dagene her gir uttrykk for epoker, og de kan være på millioner og milliarder av år. Det er jo også betryggende å lese om den 6. dag, hvor vi blir oppfordret til å være fruktbare og bli mange, og at vi skal råde over fiskene i havet og over fuglene under himmelen og over alle dyr og alle trær som bærer frukt. Vi har da virkelig gjort den jobben, kanskje litt for bra og i meste laget?

På en tur i Sverige besøkte jeg klosterruinen i Gudhem ikke langt fra Skara. Der traff jeg en prest som virket som guide, og han pekte på en pent tilhagd stein som lignet på en døpefont, noe den ikke var. Den hadde åtte kanter, og min guide fortalte at den ble brukt til å oppevare det hellige dåpsvannet etter dåpen, til det fordampet. Han fortalte at de åtte kanter symboliserte skapelsen. Herren skapte himmel og jord på seks dager, hvilte den syvende dag – og nå er vi og vår verden i den åttende!

Skal et menneske få et akseptabelt, ærlig og forståelig syn på tilværelsen, må man ha en tro som passer inn i vår viten. Da må vi mennesker først dele virkeligheten i to. Den vitenskapelige og den åndelige. Den vitenskapelige forståelsen og viten gjør nye fremskritt hele tiden og kommer stadig med nye fakta mens i religionen og den åndelige tro ligger opplevelsen i ro. Det dreier seg om en annen dimensjon, og har egentlig bare et fast punkt. Det er noe der! Nemlig det vi med et annet ord kaller Gud. Det kan ikke forklares eller defineres, men det er der. Forklaringene kommer som sinnbilder i de hellige skrifter, og munner ut i troen på en Gud, Den Allmektige himmelens og jordens skaper. Overbringerne av sinnbildene og troen er mennesker som Gud skapte i sitt bilde, og ga dem stor makt på jorden, men han ga dem også en bagasje på ferden, – samvittigheten. – Vi kan spørre, hvem oppfant samvittigheten?

Jeg tror det var Gud!

Odvar Schrøder

Eks Storrepresentant loge nr. 26 Svenør

LOGELIV OG MÅL

Vi hadde vel alle en forventning da vi sa ja til å bli medlemmer i logen vår. Vi sa ja til noe vi visste veldig lite om, men som vi håpet kunne gi oss noe. Det var helt klart en sjanse å ta.

Ville vi trives?

Ville vi passe inn?

Ville det gi oss det vi søkte?

I ettertid og med den erfaringen logelivet har gitt oss, kan vi reflektere litt over disse spørsmålene.

For mange er fellesskapet på logemøtene det viktigste. Opplevelsen i logesalen og et trivelig ettermøte gir dem det de søkte. I en godt fungerende loge er det lett å føle dette fellesskapet. Godt fungerende er logen når embedsmennene kan jobben sin slik at vi får den gode opplevelsen vi ønsker oss, ikke bare inne i salen, men også på ettermøtet. Det er jo dette som skal gjøre at vi møter opp gang etter gang og år etter år. Dette kan vi trives med, og dette kan vi passe inn i. Det er fullt ut legitimt å la dette være det logelivet vi søkte.

Men noen sier kanskje, var det kun dette jeg søkte?

Er denne trivselen og dette fellesskapet hele mitt logeliv?

Ritualene gir oss grunnlaget for personlig vekst.

Ingen forteller oss hvordan, men det er opp til hver og en av oss å gripe fatt i budskapet og anvende det for å lære å kjenne oss selv. For den som vil, finnes det en mulighet til personlig utvikling. I tillegg til ritualene har Ordenen sin formålsparagraf og sine budord. Ved å fordype seg i disse, prøve å gjøre ord til handling, kan vi gjennom Ordenen være med å hjelpe våre medmennesker. Dette er et ærverdig mål for vårt medlemskap, ikke bedre enn noe annet, men et annet valg for noen. For egen del har jeg ofte tenkt at

hvis målet kun var å hjelpe, var det mange organisasjoner jeg kunne valgt å være medlem av. Kombinasjonen av fellesskap, ritualer og muligheten til å hjelpe er det som for meg gjør at jeg tør si at jeg fant det jeg søkte.

Vi kan alle vektlegge den delen som betyr mest for oss. Det er ikke noe «alt eller ingenting». Hvilke mål vi setter oss, er vår personlige sak.

I alle sammenhenger er kunnskap viktig. Jo mer vi lærer om et emne, jo mer interessant blir det. Dette gjelder selvsagt også innenfor Ordenen. For å øke kunnskapen ble Kunnskapsnevnden oppnevnt. Den har sammen med mange gode hjelpere, gjort en kjempejobb. Det er laget opplærings- og utviklingsmaterieell som gir oss en unik mulighet til å få større kunnskap om Ordenen. Ofte er det de nye medlemmene som kommer mest i kontakt med dette materialet. Kanskje kunne vi bli flinkere til å anvende det for eksempel på ettermøtene, slik at vi som har vært medlemmer en stund også kunne få del i det. Oppfordringen gitt!

En Storlogeperiode nærmer seg slutten. Vi har følelsen av at det har vært en aktiv periode, for aktiv vil kanskje noen hevde. I en innføringsfase vil ting kunne føles belastende, men på sikt mener vi at det som er gjort, vil lette arbeidet i enhetene. Det er imidlertid viktig at Storlogen er i takt med sine medlemmer. Det er det som vil føre til entusiasme og vekst.

Jeg vil benytte anledningen på tampen av denne perioden, til å få takke alle dere jeg har møtt og vært i kontakt med, for godt samarbeid. Jeg har blitt mottatt på en fantastisk måte ute i enhetene, og det er gode minner jeg tar med meg videre. TAKK!

*Med søsterhilsen
i Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Tove Aalborg
Dep. Stor Sire

KJENNER DU DITT HJERTE

Kjenner du ditt hjerte,
hvor det slår og slår
i dunkle vage drømmer
Det aldri helt forstår.

Det har en tørst mot mørket,
en tørst mot undergang,
og dog er alltid lyset
ditt hjertes ville trang.

Det har en tørst mot varme,
imot en elsket venn,
men ønsker hemlig kulden
som gjør det fritt igjen.

Det kjenner seirens tretthet,
dens mørke, tunge skam
som skitner til all glede
og gjør din lengsel lam...

En klarhet kommer engang,
den kommer, om enn sent:
I dødens nakne stillhet
blir ditt hjerte rent.

Gunvor Hofmo

BARE FOR BARN, ELLER?

For en tid siden kom jeg over en artikkel om barneoppdragelse og om god sosial trening. Den var rettet mot barn. Det gav meg en kraftig tankevekker og spørsmålene kom som perler på en snor med ett spørsmål foran alle de andre: «Er ikke dette noe vi alle bør tenke igjennom både titt og ofte?» Jeg lar teksten stå med kommentarer om barn. Men ber den som leser det spørre om ikke dette er stoff for allmenndannelse? Her kommer artikkelen.

1. Å TAKKE

I en tid med stor, materiell velstand er det fortsatt viktig å kunne takke for maten og for gaver. Barn bør venne seg til å si takk både når de får gaven i hånda, og når de har åpnet den. Du kan takke for barnet de første årene, men pass på at barnet hører det. Når barnet snakker selv, kan du oppfordre det til å takke. Ikke bruk sterkt press, men husk at takknemlighet forebygger grådighet og trener opp evnen til empati.

– Å si takk er noe barnet må lære seg, det er ikke programmert til å si det, sier psykolog, samlivsekspert og pappabokforfatter Peder Kjør.

2. Å HILSE PÅ ANDRE

Fra 3-årsalderen bør barnet lære å hilse og oppfordres til å svare hvis besøkende spør hva det heter. Det er greit å si hei, men etter hvert som de nærmer seg skolestart, kan de gjerne hilse med hånden også. Etter hvert kan de klare å se den de snakker med i øynene. Å hilse er en grunnleggende, sosial ferdighet som både fremmer egen selvhevdelse og viser interesse for andre. Å hilse skaper kontakt og hjelper barnet til å få venner.

3. Å SAMARBEIDE

Gode samarbeidere klarer seg godt i livet. Et mål på godt samarbeid er at barn følger de voksnes beskjeder minst tre av fire ganger. Mindre lydighet skaper mas og irritasjon. Vær en tydelig voksen. Si hva du vil barnet skal gjøre, ikke bare hva du vil det skal slutte å gjøre. Å gi barna gode vaner er din oppgave som forlder. Vis glede eller ros barnet når det samarbeider i stedet for å kjeffe og mase når det ikke gjør det.

4. Å VENTE PÅ TUR

Barn har ikke vondt av å vente litt og kjede seg. Alt trenger ikke skje med en gang. Når det er mat eller godsaker på bordet, kan også barn vente til det er deres tur til å forsyne seg. Det blir tøft å tilpasse seg livet hvis barnet alltid er midtpunkt i forsamlingen. Å lære å vente på tur øker også evnen til å vise respekt for andre, og

er en fin, naturlig øvelse i å velge det som er fornuftig fremfor alltid å gjøre det man har lyst til, noe som er viktig når barnet begynner på skolen.

5. Å BRUKE ET HYGGELIG SPRÅK

Fra barna er ganske små, kan de lære å be om ting på en pen måte, med et høflig språk. Gir du barnet viljen sin hvis han/hun kommanderer, sutrer og skriker, vil barnet intuitivt velge denne måte å «spørre» på også neste gang. Er det noe du hadde tenkt å si ja til, men tonen er lite hyggelig, så be barnet spørre på nytt, men på en mer hyggelig måte. Det er en viktig måte å hindre at du dyrker fram unoter på.

6. Å DELE

Barn skal slippe å dele på yndlingsbamsen, men legg den i så fall helt bort når dere har besøk. De lekene som står framme, bør alle kunne leke med. Fra barna er 2-3 år kan de lære seg å gi bort litt/dele på leker, godteri og oppmerksomhet. Noen ganger må en voksen gripe inn og bestemme at barna skal dele. Ved å dele lærer barna å ta hensyn og forstå andres følelser.

7. Å SETTE EGNE GRENSER

Fortell barnet at det kan bestemme over seg selv og si nei. Mindre barn kan lære å unngå slåsskamper eller mobbing. Større barn kan si nei til press på at de skal være med på å plage andre, gjøre noe ulovlig, prøve rusmidler eller for å komme unna ulike former for ubehageligheter. Lær dem å si nei, og vis dem konkret hvordan de kan snu seg bort eller gå bort. Forberedte barn takler bedre vanskelige situasjoner som oppstår. Barn som lærer å sette egne grenser, mestrer lettere stress og unngår ubehag. Du kan bygge opp barnets selvfølelse og gi dem styrke til å stå for egne valg.

8. Å SNAKKE

Er barnet ditt sjenert, kan du svare for henne/ham. Ikke la det bare bli taust. Det er avisende ikke å svare folk, og noe som kommer til å provosere andre etter hvert som barnet blir eldre.

9. Å HOLDE AVTALER

Å holde avtaler kan være å komme inn til tida, rydde etter seg, gjøre leksene selv om voksne ikke er kommet hjem fra jobb, eller overholde tider på dataspill. Barn som holder avtaler, kan vi stole mer på og gi mer ansvar. Det er også en god egenskap å lære seg å innrømme at man ikke holder avtaler eller har gjort noe galt. Fra 5-årsalderen klarer barn i større grad å skille rett fra galt, og skjønne at oppførselen får konsekvenser. De kan ta ansvar når de har brutt en regel eller gjort noe galt. Ved å bryte noen regler lærer barna lettere hvor grensene går. I stedet for å dyrke fram skyldfølelse og skam hos barna, kan du forklare hvorfor dere har denne regelen, lære dem å gjøre opp for seg og ta ansvar.

10. Å SNAKKE TIL ANDRE MED RESPEKT

Å snakke pent kan være en utfordring for flere i familien. Ha nulltoleranse for sårende ord, men ta hensyn til barnets alder. Små barn forstår ikke alvoret i det de sier. 3-åringer som sier «dumming» eller «din bæsje», kan du overse, men du bør reagere om det er et skolebarn. Lærer barnet stygge ord av venner og i barnehagen, må du ta jobben med å justere språket. Vær en språkvasker og husk at du selv er en rollemodell. Barnet kopierer ofte banneord fra foreldrene fra tidlig alder.

Når du nå har lest denne artikkelen, slår det kanskje også deg at dette er gode regler, ikke bare for 3-åringer, men like mye for godt voksne. Jeg kan ikke se at en eneste av disse reglene er irrelevante for voksne. Selv har jeg formulert meg at noen mennesker som jeg møter på min vei er «sosialt funksjonshemmede». Disse ti regler er en effektiv og praktisk medisin mot denne lidelsen. Og uansett har vi vel alle noen tips og hente.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Fakta om Ordenen

- Den første Odd Fellow loge i vår Ordensgren ble instituert 26. april 1819 i Baltimore i staten Maryland i USA. Den fikk navnet Lodge No: 1 Washington
- Den første Odd Fellow leir ble instituert 6. juli 1827 i Baltimore, USA. Den fikk navnet Encampment No: 1 Jerusalem
- Vår Ordensgren kom først til Tyskland i 1870
- Vår Ordensgren kom til Danmark i 1878
- Den første norske Odd Fellow loge, nr. 1 Noreg, ble instituert i Stavanger 26. april 1898
- Den første norske Rebekkaloge, nr. 1 Sct.a Sunniva ble instituert i Kristiania 28. mai 1909
- Den første norske Odd Fellow leir, nr. 1 Norge, ble instituert i Kristiania 3. november 1919
- Den Norske Storloge ble instituert i Kristiania 7. august 1920
- Den første norske Rebekkaleir, nr. 1 Oslo, ble instituert i Oslo 26. april 1980

Status

Odd Fellow Ordenen i Norge har pr. 1. febr 2013:

- 154 Odd Fellow loger
- 129 Rebekkaloger
- 27 Odd Fellow leire
- 26 Rebekkaleire
- 11 992 Odd Fellow brødre
- 10 722 Rebekkasøstre
- Totalt 22 714

Ordensquiz

15 spørsmål

1. Hva heter den første Rebekkaleir i Norge og når ble den instituert?
2. Hvem var den første presidenten i Det Norske Rebekkaråd?
3. Hva heter den siste Rebekkaleir som er instituert i Norge?
4. Når og hvor ble den Uafhængige Storloge stiftet?
5. Hva heter den siste Odd Fellow leir som ble instituert i Norge?
6. Når kom Odd Fellow Ordenen til Tyskland?
7. Hva heter bror Distrikts Stor Sire i Distrikt 10?
8. Hva het og når ble den første Odd Fellow leir i USA instituert?
9. Hvilket embede hadde Thomas Wildey i den første, amerikanske Odd Fellow leir.
10. Hva heter Stor Sirene i Danmark, Finland, Island og Sverige?
11. Hva heter søster Distrikts Stor Sire i Distrikt 10?
12. Hva heter den nye Preses i Svensk Odd Fellow Akademi, og hvem er den første som nettopp gikk av?
13. Hvilket embede har Dep. Stor Sire Tove Aalborg i Den Europeiske Storloge?
14. Hva heter Hovedmatriarken i Rebekkaleir nr. 26 Jarlsberg?
15. Hva kalles embedstittelen Overmester på engelsk?

- SVAR:
1. Rebekkaleir nr. 1 Oslo, instituert 26. april 1980
 2. Signe Mohr som var Rådspresident fra 1933 til 1945.
 3. Rebekkaleir nr. 26 Jarsberg instituert i Horten 14. januar 2014.
 4. 7. august 1920 i Kristiania
 5. Odd Fellow leir nr. 27 Homborside, instituert i Grimstad 16. november 2013
 6. 1870
 7. Bror DSS i Distrikt 10 heter Kolbjørn Hellum
 8. Encampment No: 1 Jerusalem, instituert 6. juli 1827
 9. Thomas Wildey hadde embedet som High Priest – Yppersteprest på norsk.
 10. Erling Stenholdt Poulsen i Danmark, Rabbe Strann i Finland, Stefan B. Veturildason i Island og Carl-Johan Stjøblom i Sverige.
 11. Søster Distrikts Stor Sire i Distrikt 10 heter Lisbeth Wictorsen
 12. Roy Tårneberg er Preses og Lars Fryklund var den første Preses.
 13. Tove Aalborg er Dep. Europeisk Stor Sire
 14. HM i Rebekkaleir nr. 26 Jarlsberg heter Hilde Sataslachten Odd.
 15. Embedstittelen Overmester kalles Nobel Grand på engelsk.

ODD FELLOW TOR

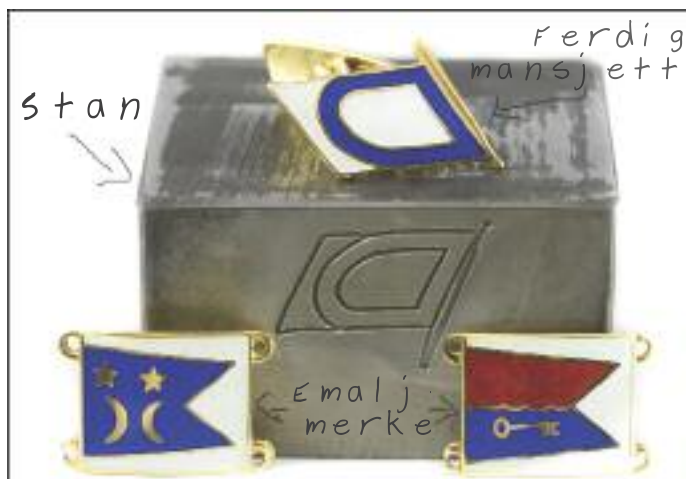
BRANSJE/FIRMA	KONTAKTPERSON	TELEFON	E-POST	POSTNUMMER
ADVOKATER				
Bull & Co Advokatfirma AS	Jan-Erik Grundtvig Sverre	23 01 01 01	www.bullco.no	0203 OSLO
ANLEGGSGARTNERMESTER				
Håkon Bjørndal	Håkon Bjørndal	977 92 177	haakon@bjorndal.com	5525 HAUGESUND
BEGRAVELSESBYRÅ				
Odd Abbedissen Begravelsesbyrå	Odd Abbedissen	55 15 40 90	berg@ringnett.no	5147 FYLLINGSDALEN
Berg Begravelsesbyrå Ringerike DA	Jan Arvid Dolve	32 17 08 90		3515 HØNEFOSS
BILGUMMI				
Western Bilgummi AS	Kjell Western	32 22 74 00		3400 LIER
BIL – NY – BRUKT – VERKSTED				
Varden Bil a/s	Jens Erik Jensen	52 81 45 00	post@vardenbil.no	5542 KARMSUND
Toyota Haugesund AS	Leif Gunnar Rørvik	52 70 44 00	post.haugesund@toyota.no	5538 HAUGESUND
BILLAKKERING				
Lakk Service AS	Bjørn Martin Nernes	52 77 39 00	martin@lakk-service.no	5563 FØRRESFJORDEN
BILSALG				
Nymo Bil AS	Kjell Nymo	75 50 79 00	post@nymobil.no	8041 BODØ
BRANNSIKRING				
N.R. Brannsikring A/S	Steinar Jansen	52 71 73 44		5501 HAUGESUND
BRANNUTSTYR				
Braco AS	Einar Glenhøj	32 22 66 70		3420 LIERSKOGEN
BUSSTRANSPORT/REISEARRANGØR				
Turistbussen Ålesund	Geir Gjerde	70 14 33 16	geir@turistbussen.no	www.turistbussen.no
CATERING				
Beths Deli	Elisabeth Krakeli Skippervold	916 13 206	beths@bethsdeli.no	1397 NESØYA
Kepa a.s.	Kjell Rune Grunnevig	988 57 889	post@kepa.no	5501 HAUGESUND
DAMEKLÆR				
Womens Wear/Elinette	Reidun Persson	73 10 72 83		7327 SVORKMO
Zig Zag		22 43 06 90		0257 OSLO
DAME- OG HERREKLÆR				
Brudehuset – Sjuls Design	Anja Sjuls	416 97 823	www.sjuls.com/loga	3110 TØNSBERG
EIENDOMSMEGLING				
Boli a/s	Odd Bjørn Hofstad	928 06 490	obh@boli.no	7715 STEINKJER
FERIE OG FRITID				
Drømmeboliger i Spania til leie	Terje Olsen	911 08 100	www.casa-as.no	1617 FREDRIKSTAD
FLIS/MUR/GRAVING/TØMMER/NATURSTEIN/BETONGARBEID				
A. Helgeland Betong AS	Audun Helgeland	907 87 001	post@ahelgeland.no	5525 HAUGESUND
FRISØRER				
Lille Salong	Lill Kraft Johnsen	22 35 65 13		0173 OSLO
GLASSMESTERE				
SNE Glasservice A/S	Einar Rafoshei-Klev	38 26 16 21		4517 MANDAL
GRAFISK ARBEID				
Njord Kompetanse	Jon Esben Johnsen	948 71 810		1344 HASLUM
GULLSMED				
Opro Produkter AS emaljeverksted	Ole Petter/June Rasch-Olsen	22 17 50 50		0184 OSLO
HOTELL				
Bardu Hotell	Patricia Sørensen	77 18 59 40		9365 BARDU
Mosjøen Hotell AS	Bård Bergrem	75 17 11 55		8651 MOSJØEN
HYBLER/LEILIGHETER				
A/S Stortingsgt 28	Ole Fjelldal	22 01 20 40		0161 OSLO
KJØKKEN/INTERIØR				
E Import a/s	Tom Johansen	35 55 52 22	www.eimport.no	3915 PORSGRUNN
KRANER OG LØFTEUTSTYR				
Munck Cranes A/S	Ola Skrondal	915 99 605	ola.skrondal@munck-cranes.no	
MALERMESTER				
Velde's Malerservice og Fargehandel	Jan Erik Lima Velde	909 67 115	janerik@veldes.no	4276 VEDAVÅGEN
MURMESTER				
Hedmark Murmesterforretning A/S	Einar H. Hernes	62 81 49 23		2212 KONGSVINGER
REGNSKAP				
Administrasjon og Datatjenester AS	Tor-Petter Stensland	53 65 19 20	viggo.bjork@advis.no	5750 ODDA
Advis AS	Viggo Bjørk	52 80 88 80		5501 HAUGESUND
Dønland Regnskapservice A/S	Arne-Kristian Dønland	77 60 69 30		9002 TROMSØ
REISEBYRÅ				
Oppland Arrangement AS	Anders Lunde	61 12 06 00	post@opplarr.no	2890 ETNEDAL

TORGET

ANNONSERING • ADRESSEFORANDRINGER •
OPPSIGELSER • ENDREDE PERSONDATA OSV. •

HENVENDELSE TORILL.SOLLI@ODDFELLOW.NO

BRANSJE/FIRMA REKLAME	KONTAKTPERSON	TELEFON	E-POST	POSTNUMMER
Medieverket Hagesund Reklamebyrå	Trond Birk	52 70 93 40	trond@medieverket.no	5536 HAUGESUND
RENSERI/VASKERI Marthes Renseri Trøndelag	Sivert Lian Opdahl	74 82 14 88	www.marthes.no	7500 STJØRDAL
RØRLEGGER/VÅRMEPUMPER Porsgrunn Rørleggerforretning A/S	Jens-Petter Engh	35 93 09 00		3917 PORSGRUNN
Tindeland Rør – Aut. Rørlegger	Arne W. Tindeland	971 81 350		5500 HAUGESUND
Rørlegger Geir Sirnes AS	Christian Sirnes	52 80 60 70	firmapost@geir-sirnes.no	5525 HAUGESUND
SNEKKER Jøndal & Hoff A/S	Jan Jøndal	67 98 05 20		1472 FJELLHAMAR
STORKJØKKEN Klovning Storkjøkken a/s	Jan Klovning	52 70 04 50	post@storkjokken.net	5519 HAUGESUND
STORKJØKKENUTSTYR Storkjøkkenservice a/s	Kjell Bjørnar Wennevik	934 62 550	kjell@storkjokken-service.no	7725 STEINKJER
TANNLEGE Tannlege MNTF Kristian Lunde	Kristian Lunde	22 83 05 10		0161 OSLO
TEKNISK GUMMI OG TRANSPORTBÅND Industrigummi	Kristian Hausken	52 83 80 95	gummihausken@gmail.no	4260 TORVASTAD
TRAFIKKSKOLE Gerds Trafikkskole a/s	Gerd Johnsen	51 89 31 90	gerd@gerds.no	4013 STAVANGER
Andersen Trafikkskole	Freddy Andersen	901 01 645		5516 HAUGESUND
TRYKKERI Nils Sund Boktrykkeri A/S	Kjell Selvaag	52 70 33 70		5500 HAUGESUND
UR/KLOKKER Lervik Ur AS	Knut J. Lervik	52 70 03 50	post@lervikur.no	5528 HAUGESUND

Opro Produkter AS kan lage merker av det meste: en skisse, en logo eller et bilde. Vi hjelper firmaer og andre aktører frem til en tilfredsstillende løsning. Så snart en stanse har blitt laget, står kunden fritt til å lage hva de vil: pins, mansjettknapper, anheng, skjorteknapper og så videre. Vi produserer det meste av Insignier til Odd Fellow Ordenen, og pleier et nært samarbeid med Odd Fellow Utstyr.

Ta kontakt for mer informasjon!

opro@opro.no

TRENGER DU NY LIVKJOLE? ELLER NYTT LOGEANTREKK?

Gjennom en av Europas ledende produsenter av livkjoler tilbyr vi et kvalitetsprodukt basert på de beste tilgjengelige materialer i 50 % ull og 50 % polyester. Vi leverer størrelsene 46, 48, 50, 52, 54, 56 og 58. Livkjolen kommer med sort vest og benklær direkte fra importør til kun kr **2.490,-** + porto og oppkravsgebyr. **Full bytte og returret.**

Bestill på: 24 timers ordrettelefon: 62 52 86 66
Faks: 62 52 86 61 E-post: post@livkjole.no
Adresse: Livkjole.no, Postboks 6, 2301 HAMAR
www.livkjole.no

Livkjole.no drives og eies av TLC. © 2008-2013. TLC All rights reserved. TLC, Postboks 6, 2301 HAMAR

Artikler fra

ODD FELLOW UTSTYR

Art. nr. 11088
Gilde kuvertkaraffel
(4 stk. i pakken)
Kr. 720,-

Art. nr. 11033
Skjorteknapper
Kr. 795,-

Art. nr. 11032
Mansjettknapper
Kr. 820,-

Art. nr. 11089
Kjedeleddnål m/stener
Kr. 150,-

Art. nr. 11081
Handlenett
sort m/logo
Kr 70,-

Art. nr. 11085
Pashmina-sjal i ull/silke
m/kjedeledd
Kr 410,-

BESTILLINGSLISTE FOR ODD FELLOW UTSTYR:

Det tas forbehold om prisendringer. Ved bestillinger under kr 100,- tillegges et gebyr på kr 30,-. Porto tillegges.

Art. nr.	Betegnelse	Antall	Pris
10173	Flaggstang for bordflagg/vimpel		155,-
10176	Båttflagg/gjesteftagg		90,-
10177	Båtvimpel		90,-
11002	Regalieveske i kunstskinn		475,-
11010	Odd Fellow Historie Bind I		315,-
11020	Slipsnål sølv m/kjedeledd rød emalje		530,-
11025	Rødt slips i silke m/kjedeledd		135,-
11026	Sort slips i silke m/kjedeledd		135,-
11027	Hvit sløyfe for livkjole		155,-
11030	Slipslenke m/gull kjedeledd		1 385,-
11032	Mansjettknapper forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		850,-
11033	Skjorteknapper for livkjole forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		825,-
11035	Jakkemerke i gull, liten størrelse		515,-
11036	Jakkemerke sølv/forgyllt		185,-
11037	Belte i skinn m/kjedeledd på spennen		435,-
11038	Slipsklype		200,-
11039	Slipsnål sølv/emalje		450,-
11040	Anheng i gull m/doublekjede		1 160,-
11041	Rebekkafigur i glass		505,-
11042	Tresokkel til Rebekkafigur		50,-
11050	Rebekkaring gull m/emalje		2 550,-
11051	Lenkering for brødre (oppgi ringmål:)		2 975,-
11052	Lenkering for søstre (oppgi ringmål:)		1 700,-
For ringer er det ca. 4 ukers leveringstid			
11061	Hansker i skinn, hvite, str. 6 1/2, 7, 7 1/2, 8, 9, 9 1/2, 10 (str.)		180,-
11063	Vanter crepé, hvite, herre		158,-
11064	Hvite vanter one size		130,-
11065	Julekort m/konvolutter, pakke á 15 stk.		88,-
11066	Livkjoleskjorte, (str.)		675,-
11067	Hvit skjorte, (str.)		360,-
For skjorter kan det være opptil 8 ukers leveringstid			
11068	Paraply herre, sort m/kjedeledd		100,-
11069	Paraply dame, sort m/kjedeledd		100,-
11071	Oval hvit bildecal, m/lim bak, min. 10 stk.		10,-
11072	Oval hvit bildecal til bruk på innsiden av bilrute, min. 10 stk.		10,-
11074	Kalosjer for herrer, Moccasin, S, M, L, XL		286,-
11075	Kalosjer for herrer, Commuter, S, M, L, XL		286,-
11081	Handlenett m/kjedeledd		70,-
11082	PC skulderveske m/kjedeledd i rødt		390,-
11083	Krus m/kjedeledd i rødt		69,-
11084	Veskeholder m/kjedeledd		45,-
11085	Pashmina-sjal i ull/silke		410,-
11086	Piquet skjorte hvit m/kjedeledd i rødt, str. L, XL, XXL		190,-
11087	Piquet skjorte sort m/kjedeledd i gull, str. M, L, XL		190,-
11088	Gilde kuvertkaraffel 4-pk m/kjedeledd inngravert		720,-
11089	Kjedeleddnål m/stener		150,-
11092	Utredning om logesalen		25,-
11093	Utredning om leiren		25,-
11094	Odd Fellow Akademiets Årbok 2013		50,-

Navn:

Adresse:

Postnr.:

Telefon dagtid.:

ODD FELLOW UTSTYR

Stortingsgaten 28

0161 OSLO

Tlf.: 22 83 92 50

E-post: of.utstyr@oddfellow.no

KJÆRE LESER...

Det var vel danske Storm P. som uttrykte dette evige dilemma i formuleringen: «Man siger at mennesket er godt – så hvorfor er det dog ikke det?» Jeg er en av dem som ble flasket opp med Martin Luthers formulering om «at i meg er det ikke noe godt». Dette var jo en vedtatt sannhet som jeg i en del år hadde vanskelig å svelge. Men ved nærmere studier skjønnte jeg at Luther drev en form for skolastiske øvelser for å få orden på tilværelsen. Disse gikk ut på resonnementet om at hvis Gud er absolutt god, er mennesket Guds motsats også i dette. Dermed blir mennesket ondt. Her står Luther i en tradisjon fra Augustin. Dermed lettet vel trykket noe da jeg forsto at dette var en form for slutning i en logisk øvelse. Logiske premisser og slutninger er det ikke lett å komme til bunns i.

Men mennesket er ikke bare ondt. Det er vel en erfaring de fleste mennesker har gjort. De fleste – takk og pris – har møtt mennesker som så absolutt har gjort godt mot en, ofte helt uten at man fortjente det.

Men midt i gleden over å oppdage at mennesket også er godt, slår det en at mennesker har muligheter. Det har muligheten til å være god, men også muligheten til å være ond.

Daglig er vi vitner til at mennesker gjør godt mot andre. Det skjer ikke bare på den heltemodige, internasjonale arena. Den store godhet og de fleste gode handlinger skjer nok over hele verden på det lokale og nære plan. Her følger millioner av mennesker det danske motto: «På det jevne, på det jevne, ikke i det himmelblå. Der har livet satt deg stevne, der skal du din prøve stå!» Det er jo på det jevne de fleste mennesker møter sine etiske utfordringer.

Men like fortvilet er det at vi hver dag blir vitne til at mennesker gjør ondt mot andre og hverandre. Og ikke nok med det. De gjør dem ikke bare ondt, men de gjør dem onde. Når vår verden preges av ondskap og forfall, preges dessverre de fleste av oss av våre omgivelser. Det er ganske fortvilende å registrere at mennesker gjør hverandre ondt, ikke fordi de er onde, men fordi de ikke har lært noe eller nok om «det gode alternativ».

Vi må faktisk daglig gjøre oss bevisst at noe er godt og noe er ondt.

Mellom disse to virkelighetene må hver av oss daglig velge.

Hvorfor er vi medlemmer av en Orden og hvorfor går vi i logen?

Svarene og beveggrunnene er mange og sammensatte. Det er bare naivt å tro at omlag 23.000 går i logen bare av én og samme grunn.

Men bærebjelken i Ordenen er at den bærer med seg verdier, refleksjoner og mønstre for handlingsalternativer som er tusener av år gamle. De har stått sin prøve fra den fjerne oldtid til i dag. Noen av dem har aldri vært mer aktuelle enn de er i dag. Budskapet om å oppdra de foreldreløse, hjelpe de trengende, besøke de syke og begrave de døde finner vi allerede i Egypt for mange tusen år siden i form av hieroglyfer og papyrus. Vår oppgave er å gjøre disse – men også andre – til levende og praktikable handlingsalternativer i våre egne liv.

Når vi møter disse verdiene i rituell drakt, er det fordi de skal hjelpe oss til å velge det gode. Verden er nemlig smekkfull av eksempler på mennesker som ser på seg selv som anstendige og

Foto: Jon Esben Johnsen

etiske, men allikevel velger onde løsninger. Hvis vi snur litt på Storm P.s formulering kan vi spørre:

«Man sier at mennesket er godt – hvorfor handler det da ondt?»

Paulus sier noe som kan skremme oss alle:

«Det gode som jeg vil, det gjør jeg ikke.

Men det onde som jeg ikke vil, det gjør jeg.»

Det er svært gammel menneskelig erfaring at skal man gjøre det gode, må man ville det. Egoismen leder oss forbausende lett inn på feilspor hvor vi gjør andre ondt, ofte uten selv verken å mene, tenke eller ville det.

I boken «Ondskapens filosofi» av filosofen Lars. Fr. H. Svensen tegnes ofte et bilde av at den praktiserende ondskap ofte er likegyldig, grå, fantasiløs, empatiløs og ureflektert. Det er en skremmende beskrivelse.

Derfor er det viktig at vi er bevisste hva vi gjør. Ellers kan vi bli rammen av det Paulus har erfart når han sier: «Men det onde som jeg ikke vil, det gjør jeg.»

Derfor bør vi møte i vår loge så ofte som vi kan for å få vår jevnlig dose av motgift mot egoismen. Vi må oppdra oss selv til å bli sanne altruister – mennesker som positivt bryr seg om sine medmennesker.

Det er et godt virkemiddel for å hindre at Storm P.s utsagn blir til noe annet enn en selvpoppfyllende profeti. Lykke til med de altruistiske øvelser.

ODD FELLOW ORDENEN I NORGE:

DEN NORSKE STORLOGE:

Stor Sire Morten Buan
storsire@oddfellow.no
Søster Deputert Stor Sire Tove Aalborg
strdepss@oddfellow.no
Bror Deputert Stor Sire Per-Arne Vidnes
brdepss@oddfellow.no
Søster Stor Sekretær Svanhild Sandem
strstorsekr@oddfellow.no
Bror Stor Sekretær Steinar Jansen
brstorsekr@oddfellow.no
Søster Stor Skattmester Svanhild Ljosland
strstorskm@oddfellow.no
Bror Stor Skattmester Thor Gunnar Eliassen
brstorskm@oddfellow.no

KANSELLIET:

Kansellisekretær Helle Aandahl
Sekretær Torill Evjen Solli
Kansellimedarbeider Kjell Bakken
Sentralbord: 22 83 92 40
Odd Fellow Utstyr: 22 83 92 50
Epost: odd.fellow@oddfellow.no

DISTRIKTSLEDELSE REBEKKA DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger
DSS Elna Kjær Meyer
Mobil tlf 918 41 936

Distrikt 2 Sør-Rogaland
DSS Sissel Idland
Tlf 51 61 83 25

Distrikt 3 Bergen, Hordaland, Sogn og Fjordane
DSS Grethe Evelyn Isdahl
Mobil tlf 918 95 605

Distrikt 4 Sunnmøre
DSS Tone Kvammen
Mobil tlf 918 52 582

Distrikt 5 Telemark
DSS Britt Haagensen
Mobil tlf 977 34 139

Distrikt 6 Trøndelag
DSS Gerd Johanne Strømmen
Mobil tlf 976 66 388

Distrikt 7 Østfold
DSS Kari Lea
Mobil tlf 934 81 016

Distrikt 8 Vestfold
DSS Ingebjørg Nesje Jonassen
Mobil tlf 477 53 317

Distrikt 9 Haalogaland
DSS Vivi Skyrud Uhre
Mobil tlf 957 49 202

Distrikt 10 Hedmark og Oppland (unntatt Kongsvinger)
DSS Lisbeth Kristin Wictorsen
Mobil tlf 930 53 296

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)
DSS Sylvi Tollefsen
Mobil tlf 907 78 119

Distrikt 12 Finnmark
DSS Ann-Mari Pettersen
Mobil tlf 917 96 657

Distrikt 13 Salten
DSS Lillian Holstad
Mobil tlf 480 06 015

Distrikt 14 Vest-Agder
DSS Selle Marie Hornvold
Mobil tlf 915 52 780

Distrikt 15 Buskerud og Asker
DSS Asgerd Winge
Mobil tlf 975 26 995

Distrikt 17 Nord-Trøndelag
DSS Inger Mari Fossum
Mobil tlf 911 46 497

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal
DSS Anne Grete Laugtug
Mobil tlf 478 32 407

Distrikt 19 Nord-Rogaland
DSS Margarethe Langfeldt
Mobil tlf 416 04 586

Distrikt 20 Helgeland

DSS Helga Vargdal
Mobil tlf 415 52 710

Distrikt 21 Oslo og omegn
DSS Karin Lilleskare
Mobil tlf 900 60 578

Distrikt 22 Aust-Agder
DSS Ingeborg Baust
Mobil tlf 924 21 803

Distrikt 23 Smaalenene
DSS Unni Beate Bergsland
Mobil tlf 995 76 078

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen
DSS Helene Holmøy
Tlf 76 12 22 83

DISTRIKTSLEDELSE ODD FELLOW DISTRIKTSRÅD:
Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger
DSS Per Arild Nesje
Mobil tlf 907 93 052

Distrikt 2 Sør-Rogaland
DSS Trygve Nils Vabekk Hjelle
Mobil tlf 908 99 399

Distrikt 3 Bergen, Hordaland, Sogn og Fjordane
DSS Hans Johan Landås
Mobil tlf 928 01 820

Distrikt 4 Sunnmøre
DSS Olav Hilmar Aass
Mobil tlf 905 14 928

Distrikt 5 Telemark
DSS Jan Strøm
Mobil tlf 911 42 910

Distrikt 6 Trøndelag
DSS Terje Selbo
Mobil tlf 924 03 361

Distrikt 7 Østfold
DSS Gunnar Gjølstad
Mobil tlf 952 82 259

Distrikt 8 Vestfold
DSS Dag Virik
Mobil tlf 995 70 702

Distrikt 9 Haalogaland
DSS Steinar Forsaa
Mobil tlf 411 03 188

Distrikt 10 Hedmark og Oppland (unntatt Kongsvinger)
DSS Kolbjørn Hellum
Mobil tlf 901 29 211

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)
DSS Svein Roar Simonsen
Mobil tlf 934 80 869

Distrikt 12 Finnmark
DSS Fred Davidsen
Mobil tlf 950 34 442

Distrikt 13 Salten
DSS Torbjørn Strand
Mobil tlf 906 66 195

Distrikt 14 Vest-Agder
DSS Hans Balchen
Mobil tlf 901 55 044

Distrikt 15 Buskerud og Asker
DSS Einar Kåre Longva
Mobil tlf 924 97 656

Distrikt 16 Sogn og Fjordane
DSS Leif Arne Midtbø
Mobil tlf 412 65 449

Distrikt 17 Nord-Trøndelag
DSS Odd Gunnar Nygård
Mobil tlf 909 17 887

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal
DSS Arne Dagfinn Reistadbakk
Mobil tlf 934 03 179

Distrikt 19 Nord-Rogaland
DSS Arild Sirevaag
Mobil tlf 977 22 254

Distrikt 20 Helgeland
DSS Jan Olav Mellingen

Mobil tlf 996 96 851

Distrikt 21 Oslo og omegn
DSS Morten Hallvard Søraa
Mobil tlf 906 66 469

Distrikt 22 Aust-Agder
DSS Tom Benkestok Schulz
Mobil tlf 916 25 964

Distrikt 23 Smaalenene
DSS Rolf Berg Nilsen
Mobil tlf 900 66 907

INTERNETT:
www.oddfellow.no

WEBMASTER:
Kjell Bakken Mob.: 905 88 196
webmaster@oddfellow.no

Odd Fellow Museum og Bibliotek:
Omvisning i Museet eller et besøk i Biblioteket avtales med Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann. Mobil: 911 53 714 eller storarkivar@oddfellow.no

NETTAVISEN:
Redaktør:
Erling Nordsjø Mob: 902 05 998
nettavisredaksjonen@oddfellow.no

UTENLANDSKE ODD FELLOW ADRESSER:
Odd Fellow Gruppen på Costa Blanca
Telefon: 00 34 96 68 64 782

Odd Fellow Gruppen på Torreviaja
Telefon: 00 34 96 57 10 125

Odd Fellow Gruppen på Gran Canaria
Telefon: 00 34 92 87 25 008

Broderloge Costa del Sol nr. 1
Telefon: 00 34 95 23 81 718

REDAKSJONEN

Redaktør:

Kjell-Henrik Hendrichs
hendrichs@asker.online.no
Mob.: 900 34 882

Layout/Foto/Prepress:

Jon Esben Johnsen
j-esjohn@online.no
Mob.: 948 71 810

Redaksjonssekretær:

Knut Aslak Wickmann
wickmann@getmail.no
Mob.: 911 53 714

Annonser og andre henvendelser:

Torill Evjen Solli
torill.solli@oddfellow.no
Tlf.: 22 83 92 40

Opplag:
21 200

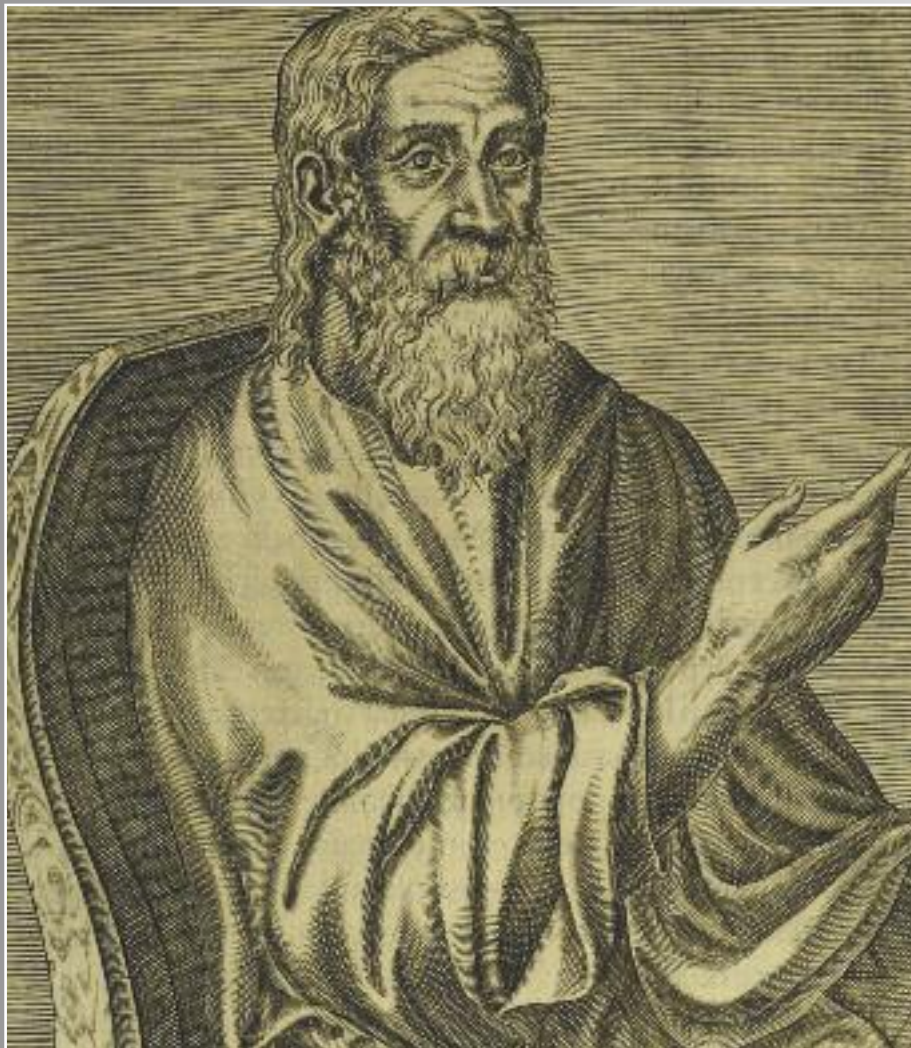
Trykk:
UnitedPress Poligrafija corporation
Latvia

www.oddfellow.no

B-BLAD

RETURADRESSE:
DE TRE KJEDELEDD
STORTINGSGATEN 28
0161 OSLO

Ettersendes ikke ved varig
adresseendring, men sendes
tilbake til senderen med opp-
lysninger om den nye adressen.

ORIGENES — DEN SOM FORENET TRO OG TANKE

Origenes (185-254) ble født i den egyptiske byen Aleksandria, en by som vi i dag knapt vet hvor ligger: Men i denne byen fantes et bibliotek som ble ødelagt av brann da Julius Cæsar erobret byen i år 47 f.Kr. Byen hadde et frodig og fremragende intellektuelt miljø i nærmere tusen år. Vår grammatikk er en direkte arv fra denne byen.

Origenes foreldre hadde sluttet seg til den nye religionen, kristendommen. Dette kom til å koste seksbarnsfaren, Leonidas, dyrt. Han

ble halshugget for sin tro. Leonidas var lærer, eller grammaticus. Origenes fikk samme utdannelse, og omgivelsene oppdaget raskt at han hadde et usedvanlig kvikt hode. Med sitt intellekt er det vel ikke merkelig at Origenes satte dannelsen av karakteren høyere enn å utvikle sitt karisma. Men i tillegg til sin intelligens hadde Origenes også et svært vinnende og sosialt vesen.

På Origenes tid var kristendommen en meget ung plante som kunne vokse flere veier. Professor Trond Berge Eriksen gir i sin filosofihistorie (Undringens labyrint, s.

182) et utmerket utgangspunkt for å forstå hvor viktig Origenes skulle bli helt opp til våre dager.

«På romersk område ble kristendommen oppfattet som et mer praktisk og moralsk anliggende. Men hos de gresktalende kristne lenger øst var kristendommen en "filosofi" som måtte artikuleres like klart og rasjonelt som platonismen og stoicismen. De gresktalende teologene i Østen var intellektuelle, mens de latinsktalende teologene i Vesten gjerne var jurister.»

I dette bildet ble Origenes kristendommens første store teologiske filosof, eller filosofiske teolog. I religionshistorien finner man ofte et sterkt skisma mellom tro og tanke. Religionene huser ofte antiintellektuelle strømninger. Det er trekk man finner i deler av alle religioner. Gjennom både sine forelesninger og sin voldsomme litterære produksjon forenet han tro og tanke. Han gikk inn i alle sider av kristentroen for å behandle dem med den menneskelige fornuft, et arbeid som er blitt stående som en av de store intellektuelle prestasjoner gjennom tidene. Man kan si om Origenes at han la fundamentet for den kristne filosofien, noe som har skapt teologene hodebry gjennom nærmere to tusen år. Teologen Gregor av Nazianz sa om Origenes ganske treffende at han er som «brynesteinen for oss alle.»

Noe av kritikken mot Origenes har vært at han er «for filosofisk». Men det var jo nettopp dette han ville. Han ville at alle skulle tenke klart og ikke tro tilfeldig.

Han så ikke noen motsetning mellom tro og tanke. Opp gjennom tidene har han hatt sine sterkeste støttespillere blant de intellektuelle. Erasmus Rotterdams på 1500-tallet sa at han heller ville lese én side av Origenes enn ti sider av Augustin.

Et begrep som Origenes var en av de første til å behandle intellektuelt og filosofisk er «den fri vilje». Origenes mente at mennesket har en fri vilje. Spørsmålet om fri eller bunden vilje er jo et av de virkelig store filosofiske stridsspørsmål opp gjennom tidene. Ettersom «fri vilje» dreier seg om et utgangspunkt for å drøfte en rekke andre spørsmål om menneskets liv og eksistens, skylder vi Origenes stor takk for å få dette begrepet analysert. Origenes er en person som alltid skaper debatt. Og han er en av dem som danner en av de mange grunnplanker i filosofiens historie.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs